Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: Aprilsnarrene eller intriguen i skolen. Vaudeville

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: ”Aprilsnarrene eller intriguen i skolen. Vaudeville”, i Heiberg, Johan Ludvig: *Poetiske Skrifter*, udg. af Carl S. Petersen , 1931-32, s. 1. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-heiberg_bind01-shoot-workid55442.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter

APRILSNARRENE
ELLER
INTRIGUEN I SKOLEN

VAUDEVILLE

Opført første Gang paa det Kongelige Theater den 22de April 1826

2

PERSONERNE

- Enkefrue *Bittermandel,* Bestyrerinde af et Pige-Institut
- *Constance,* hendes Broderdatter.
- *Zierlich,* Lærer i Institutet.
- Frøken *Trumfmeier,* Lærerinde i Institutet.
- Madam *Rar,* Frugt- og Vildthandlerske.
- *Trine,* hendes Datter, Elev i Institutet.
- *Sigfrid Møller,* Snedker.
- *Tennemann,* en svensk Dandsemester.
- *Simon,* en tydsk Avanturier.
- *Vinke,* Friseur.
- *Fugtel,* Barbeersvend.
- *Hans Mortensen,* en Skoledreng.
- En Madame.
- En Karl.
- En Kjeldersvend.
- En Tjenestepige.
- *Chor* af Drenge og Piger med deres Familier.

Handlingen foregaaer i Kjøbenhavn.

3

Skuepladsen forestiller Skolestuen. Tilhøire Indgang til Frue Bittermandels Kabinet, tilvenstre til Constances. I Forgrunden tilhøire et Klaveer, tilvenstre et Bord med et Teppe over, hvorpaa staaer et Skrivertøi. I Baggrunden en Dør som fører ud til Forstuen. Paa venstre Side af samme et stort Skab. Midt i Stuen et Bord med Kaffetøi paa.

FØRSTE SCENE

Frue BITTERMANDEL. CONSTANCE. TRINE.

Tjenestefolk ere beskjæftigede med at bære Skolebænkene ud ad Døren i Baggrunden.

FRUEN
(til Tjenestefolkene.)

Saaledes! Herud med dem allesammen!

CONSTANCE

Tante, hvorfor skal Bænkene ud af Stuen?

FRUEN

Jo; thi her skal de Fremmede forsamle sig, fordi dette Værelse er nærmest ved Forstuen. I den store Sal skal Bænkene stilles op i Rækker, for at de Fremmede kan sidde paa dem og høre paa Concerten. Naar den er ude, saa gaae de Fremmede herind, og vente saa længe, til vi har faaet dækket Bord i Salen, og dertil bruge vi ogsaa Bænkene.

4

TRINE
(med Latter.)

Skal de Fremmede da sidde tilbords paa Skolebænkene, Frue Bittermandel?

FRUEN

Tie stille, Næsviis! Det blive de vel nødte til. Her kommer jo over 60 Personer. Hvorfra skulde jeg faae Stole til alle dem?

CONSTANCE

Nei det forstaaer sig.

FRUEN

Og naar vi saa har spiist, saa gaae de Fremmede igjen herind og vente til vi have faaet taget af Bordet. Saa flytte vi Bænkene herind igjen, for at vi kan faae Plads til at dandse i Salen.

TRINE

O det er deiligt, det er deiligt! Hvor jeg glæder mig til iaften! Hør, jeg vilde ønske, at det hver Dag var Frue Bittermandels Geburtsdag.

FRUEN

Ja det troer jeg nok, for at Jomfruen hver Dag kunde blive fri for at læse og for at sye.

TRINE

Og komme til at dandse.

FRUEN

Ja vist, med Hans Mortensen, den liderlige Dreng. Men det skal hun ikke spidse sin Næse paa, han kommer ikke her iaften.

5

TRINE

Jeg bryder mig saamæn ikke saameget om ham, her komme nok Andre, som engagere mig.

FRUEN

Tie stille, Jomfrue Næsviis, jeg vil slet ikke høre hendes Raisonnement. Hun er den impertinenteste Tøs i hele Institutet. Der gaaer ingen Dag, at jeg jo fortryder over ti Gange at jeg har taget hende i Kost.

TRINE

Naar Frue Bittermandel bare vil sige det til min Moder, saa tager hun mig vist gjerne ud igjen af Skolen.

FRUEN

Vil hun strax tie stille, og gaae sin Vei! Ud af Stuen med hende! Hvad har hun desuden her at bestille? Hun staaer os overalt i Veien.

CONSTANCE

Gaae ind paa mit Værelse, Trine; jeg kommer strax efter.

(Trine gaaer ind i Kabinettet tilvensfre.) (Tjenestefolkene ere imidlertid gaaet ud med de sidste Bænke.)

FRUEN

Naa nu troer jeg, de ere færdige med Flytningen. Nu faaer jeg gaae ind i Salen og lade Bænkene stille op. Ja man har nok at tage vare paa idag. Bliv her saalænge, Constance, og pas paa Døren.

(gaaer ind ad Døren tilhøire.)

6

ANDEN SCENE

CONSTANCE

Hvilken Tummel, hvilken Uro i Huset! Jeg kan ikke begribe, hvorledes min Tante kan have Lyst til at celebrere sin Fødselsdag paa denne Maade. Men hun siger, det er saaledes Brug i de andre Instituter. Saa faaer hun vel følge Strømmen. Det er overalt et uroligt Liv her i Huset. I Sorø levede jeg saa stille, saa uforstyrret, bestandig i de samme Beskæftigelser, saa tilfreds med mig selv og med Verden. Nu, hvorfor vil jeg klage? Jeg faaer jo vel sagtens Lov at reise hjem igjen, naar jeg beder meget om det. Og dog - dog forlader jeg Kjøbenhavn saa nødig. Men jeg vil slaae de Tanker af Hovedet. Hvad vilde jeg ogsaa herinde, jeg stakkels fader- og moderløse Barn! More mig hos min Tante, som er min nærmeste Paarørende, og tage Deel i Hovedstadens Fornøielser. Ak Gud hjelpe mig! Daglig Summen og Brummen af de læsende Børn, Skjænd og Graad, Støi og Spektakel, det er omtrent al den Fornøielse jeg har havt. Nei da lover jeg mit stille venlige Sorø. Der har jeg det dog bedre hos min gode Cousine. Hvor glad skulde jeg ikke vende tilbage, dersom blot .... men jeg har jo foresat mig ikke at tænke derpaa. Sigfrid tænker vist ikke paa mig, hvorfor skulde jeg da tænke paa ham?

7

TREDIE SCENE

CONSTANCE. ZIERLICH kommer ubemærket ind ad Døren i Baggrunden, og bliver staaende og lytter til den følgende Sang. Han har en stor Bouquet i den ene Haand, og en lille i den anden.

CONSTANCE

(uden at see Zierlich.) Ny Melodie. O flye for Amors Snare,
Betragt ei Gudens Glands!
Hver Straale bringer Fare,
Forvirrer strax din Sands.
O vogt dig, vogt dig, Pige,
Vær for hans Straaler blind,
Thi gjennem Øiet snige
De sig i Hjertet ind.
O flye for Amors Snare,
Hør ei hans Smiger-Ord!
Hvert af dem bringer Fare,
Hvis deres Lyd du troer.
O vogt dig, vogt dig, Pige,
For dem dit Øre luk,
Thi gjennem Øret snige
Sig Løfte, Bøn og Suk.

ZIERLICH
(nærmende sig.)

Paa den Maade, min smukke Jomfrue, maatte man jo ønske, man var baade blind og døv.

CONSTANCE

Min Gud! De her?

ZIERLICH

Men naar man er saa lykkelig at see Dem og høre Dem synge, *(kysser paa Fingeren)* saa ønsker 8 man vist ingen af Delene; man lader det heller komme an paa en Trøie Duus, ha ha ha!

CONSTANCE

Altid saa galant!

ZIERLICH

Men siig mig, uden Fortrydelse, hvor har De lært den Vise? Neppe i Sorø?

CONSTANCE

Hvorfor ikke det?

ZIERLICH

O ja, Sorø er visselig ikke tabt bag af en Vogn, de har saamæn ogsaa Poeter derude.

CONSTANCE

Det skulde jeg mene.

ZIERLICH

Men allerkjæreste Constance, jeg staaer her og skjæmter, og glemmer aldeles hvad jeg havde at sige Dem. Knap havde Solen hævet sig imorges over den østlige Horizont, før jeg allerede stod med Hat paa Hovedet, Støvler paa Benene, Spadserestok i Haanden, og vandrede ud ad Porten, trods det slette Føre, speidende efter Floras Gaver, for deraf at offre en pligtskyldig Tribut til hende som er Festens Dronning. Her har jeg den, og venter kun en passende Anledning til at anbringe den. Denne derimod, mindre i Omfang, men ikke i Skjønhed, beder jeg **Dem,** kjæreste Constance, ikke at forsmaae. I ethvert Offer bør **De** have Deres Andeel.

9

CONSTANCE

Jeg beder Dem, Herr Zierlich, det er jo ikke **min** Fødselsdag.

ZIERLICH

Hver Dag man skuer Dem, er Aandens og Hjertets Fødselsdag. Begge føle sig, ved Synet af Dem, gjenfødte til et nyt Liv.

CONSTANCE
(tager Bouquetten.)

Nu vel, det er første April idag. Jeg vil betragte disse Blomster som en venlig Foraarshilsen, og skrive alle Deres smukke Komplimenter paa den første Aprils Regning.

ZIERLICH

Nei det maa De tilforladelig ikke. Vel er jeg en Skjælmsmester, ha ha ha! Men ihvad for skjønne Tanker min Muse indgiver mig ved Synet af Dem, det er vist ikke min Hensigt at narre Dem April.

CONSTANCE
(forskrækket.)

Hvad seer jeg! en Mimosa!

ZIERLICH

Hvad er det, Jomfrue?

CONSTANCE

Det er fra ham!

ZIERLICH

Fra hvem?

CONSTANCE
(fattende sig.)

Jeg mener, de Blomster ere nok fra Gartner Ørgaard paa Kalkbrænderiesveien.

10

ZIERLICH
(forundret.)

Hvoraf veed De det?

CONSTANCE

Jo, for han har saadanne smukke Mimoser.

ZIERLICH

Moser?

CONSTANCE

Mimoser. Saaledes hedder denne Plante.

ZIERLICH

Den der? Jeg troede, det var et simpelt Græs.

CONSTANCE

O ingenlunde! Seer De, naar jeg rører den med min Finger, saa trækker den sine Blade sammen. Det er en Blomst, som har Følelse.

ZIERLICH

Ja saa? Og derover blev De saa forskrækket?

CONSTANCE

O nei! det var ikke Skræk, det var Glæde. Det er min Yndlingsblomst, skal De vide.

ZIERLICH

Naa, den følende Blomst er Deres Yndling? Ha ha ha!

CONSTANCE

Undskyld, jeg gaaer et Øieblik ind i mit Kammer, for at sætte de smukke Blomster i Vand.

(gaaer ind ad Døren tilvenstre.)

11

FJERDE SCENE

ZIERLICH

Hm! Jeg er bange jeg har ladet mig narre, og det saa tidlig paa Dagen. Det var dumt af mig at kjøbe disse Blomster hos Gartner Ørgaard, thi han er en god Ven af denne hersens unge Snedker, *(han spytter)* fy for en Ulykke, denne Sigfrid Møller, som Constance havde et godt Øie til i Vinter. Han skulde dog vel aldrig have spillet mig et Puds? Om der var et Brev i Bouquetten? O jeg creperer af Ærgrelse! Forsigtig, lille Zierlich, forsigtig! Jeg vil aabenbare min Mistanke for Frue Bittermandel.

(gaaer ind i Værelset tilhøire.)

FEMTE SCENE

TRINE iler ud af Kabinettet, fulgt af CONSTANCE, som har et Brev i Haanden.

CONSTANCE

For Himlens Skyld, Trine! det er dog vel ikke Dit Alvor!

TRINE

Hvorfor ikke det? Hvorfor skulde jeg ikke fortælle Frue Bittermandel hvad jeg har seet med egne Øine? At du har faaet en Bouquet, og at der inden i den var et Brev, og ovenikjøbet et Brev fra Sigfrid Møller.

CONSTANCE

Trine, Du er en afskyelig Pige! - Trine, dersom Du gjør det, saa gjør Du mig ulykkelig.

TRINE

Ja det er en anden Sag, det skulde Du have sagt strax, og ikke begyndt med at skjælde mig ud. Hvorfor 12 har Du heller ikke mindste Fortrolighed til mig? Du behandler mig som et Barn, og troer Du kan bilde mig alt muligt dumt Tøi ind, men jeg er klogere end Du tænker.

CONSTANCE
(omfavnende hende.)

Min gode Trine, jeg har gjort Dig Uret.

TRINE

Ja det kalder jeg at tale fornuftigt. Nu skal Du ogsaa være min egen gode Constance, og heller lader jeg mig hugge en Finger af Haanden end jeg forraader Dig. Men ikke sandt, nu faaer jeg dog at høre hvad der staaer i Brevet?

CONSTANCE

Jo, jeg skal ingen Hemmelighed have for Dig.

TRINE

O saadant et Kjærlighedsbrev maa dog være velsignet at læse! *(Constance vil aabne det)* Men er Du forrykt? Er det nu Tid at læse det? Frue Bittermandel løber i eet væk ud og ind; vi har intet Øieblik for os selv.

CONSTANCE

Du har Ret. *(putter det ind paa Brystet)* Men jeg kan ikke noksom forundre mig over Dig! Du lille Pige har langt mere Klogskab i saadanne Ting, end jeg.

TRINE

Lille Pige? Og saadanne Ting? Jeg er over tolv Aar. Og hvad saadanne Ting angaaer, saa har man Anelser ....

13

CONSTANCE

Anelser? Ja, Du har Ret, det er ogsaa en Slags Erfaring.

TRINE

Mel. Ich kenn' ein Mädchen zart und fein. Der er i Himlen en Dreng saa smuk,
Troe Du mig!
Han hører alle Smaapigers Suk,
Troe Du mig!
Han fører dem
Til Himlen hjem.
Naar Midnat hviler paa Mark og Eng,
Troe Du mig!
Saa staaer han venlig ved Barnets Seng,
Troe Du mig!
I Favn saa tæt
Han tager det.
Og flyver med det til Himlen blaa,
Troe Du mig!
Høit over alle de Stjerner smaa,
Troe Du mig!
Der er en Sal
Saa høi og sval.
Og tænk kun ikke, vi lege der!
Troe Du mig!
Fornuftigt taler han med enhver,
Troe Du mig!
Hvad her er glemt,
Hist læres nemt.
Jeg gaaer i Skole saa mangt et Aar,
Troe Du mig!
Fast intet dog jeg at vide faaer,
Troe Du mig!
Det lidt jeg kan,
Mig lærte han.

14

CONSTANCE

Ja Trine, det er en anden Sag.
Troe Du mig!
Gaaer Du i Skole ved Nat og Dag,
Troe Du mig!
Du bliver dog
Tilsidst for klog.

SJETTE SCENE

DE FORRIGE. Frue BITTERMANDEL med Bouquetten i Haanden. ZIERLICH.

ZIERLICH

(afsides til Fruen.)

Som sagt, Frue, jeg kan ikke sige det med Vished, men det forekommer mig mistænkeligt.

FRUEN

Vær De kun rolig. Har hun faaet et Brev, saa skal hun ikke saa let komme til at læse det. Jeg skal ikke tabe hende af Sigte, og vil nok tilsidst opdage Sandheden.

ZIERLICH
(til Constance.)

Har Jomfruen allerede saa hurtig faaet Blomsterne sat i Vand.

CONSTANCE

O ja, der hører ikke saa lang Tid til.

TRINE

O jeg takker Dem ret, Herr Zierlich, for de deilige Blomster!

ZIERLICH

Hvad for Blomster?

15

TRINE

Dem De har givet Constance.

ZIERLICH

Takker **Du** for Dem?

TRINE

Ja saamæn gjør jeg saa. Jeg veed jo nok, at de ere ikke til mig, men jeg kan jo dog lugte til dem; thi de staae i hendes og mit fælleds Værelse. O det aner mig, at jeg faaer næsten ligesaa megen Fornøielse af dem, som hun!

ZIERLICH

Giver **Du** Dig af med Anelser?

TRINE

Ak ja! Det er en Børne-Sygdom, som først gaaer over med Alderen.

ZIERLICH
(afsides til Fruen.)

Jeg troer næsten, den lille Hex er med i Fortroligheden.

FRUEN
(til Trine.)

Jeg har sagt Dig, at Du skal passe Dig selv. Naar ingen taler til Dig, saa har Du intet at raisonnere. Du er, som sagt, den impertinenteste Tøs i hele Institutet, og jeg vilde ønske, jeg var vel af med dig! *(det banker paa Døren i Baggrunden,)* Kom ind!

16

SYVENDE SCENE

DE FORRIGE. EN KARL.

KARLEN

Med Forlov!

TRINE

O det er min Moders Gaardskarl! *(løber hen til ham.)*

KARLEN

Jeg skulde hilse saa flittig fra Madam Rar, og gratulere Fruen med en Kurv, som staaer herude.

FRUEN

Jeg takker mangfoldig. Hvad er der i den?

KARLEN

Et Dyr, fire Harer, tredive Dusin Østers, en Skjæppe Æbler og fem Pund Viindruer.

FRUEN

O hvilken udmærket Artighed!

KARLEN

Og saa skulde jeg hilse og sige, at Madamen skulde strax have den Ære at komme selv hen og gratulere Fruen.

FRUEN

O Trine, min gode Pige! kom, lad mig kysse Dig. Gud veed, jeg holder af Dig, som Du var mit eget Barn. Jeg vilde ikke miste Dig for alt i Verden.

KARLEN

Hvor maa jeg losse Kurven?

17

FRUEN

O lille Ven, han kunde maaskee lade den staae derude i Forstuen, saa skal jeg sende den hen, naar vi har faaet Tid at tømme den.

KARLEN

Ja ret gierne. Adjøs.

FRUEN

Nei bie lidt og faae Drikkepenge. Ak nu har jeg vist ingen Penge hos mig! Gode Herr Zierlich, De vilde vel ikke gjøre mig den Tjeneste at laane mig en Rigsdaler?

ZIERLICH

Jo med største Fornøielse. *(søger i Lommen)* Men det gjør mig hjertelig ondt, jeg har desværre slet ingen Penge hos mig, jeg har sandelig givet alle dem ud, jeg havde i Lommen imorges.

FRUEN

Constance, har Du en Rigsdaler hos Dig?

CONSTANCE

Jeg, Tante? Ikke en eneste Skilling.

FRUEN

Men det er sandt, Trine er jo altid ved Muffen.

TRINE

O ja, jeg har endnu af de Penge, min Moder gav mig forleden. Vil Frue Bittermandel at jeg skal hente en Rigsdaler?

FRUEN

Ja min egen lille Trine! vær saa god. Du skal faae den igjen tilligemed de fem, som Du laante 18 mig igaar, og de syv Rigsdaler og to Mark, som jeg fik i forrige Uge. Det gjør tilsammen tretten Rigsdaler, to Mark. Og det Silketørklæde, som Du laante mig forleden, skal Du ogsaa nok faae erstattet. Og ligeledes de fem Lommetørklæder ....

TRINE
(som hvert Øieblik har villet gaae.)

Godt, godt, godt, Frue Bittermandel! Det har slet ingen Hast.

(løber ind i Kabinettet.)

FRUEN
(til Zierlich.)

Naa Gud skee Lov! Naar Nøden er størst, saa er Hjelpen nærmest. Jeg var saa bange for at denne Present ikke skulde komme.

ZIERLICH

Dens Udeblivelse vilde have sat os i stor Forlegenhed iaften.

OTTENDE SCENE

DE FORRIGE. Frøken TRUMFMEIER med Støvler paa Benene og meget opstænket, hopper ind ad Døren i Baggrunden.

FRØKENEN

Philipine, Herr Zierlich! *(til Fruen.)* Al mulig Held og Lykke ....

ZIERLICH

Hillemæn, der blev jeg narret!

19

FRØKENEN

Ja det er ogsaa første April *(til Fruen)* .... i det nye Aar, som De idag gaaer ind i!

TRINE
(kommer.)

Vær saa artig, Frue Bittermandel!

FRUEN

Tak, Barn! tak! *(til Karlen)* Der, lille Ven, der har han en Rigsdaler i Drikkepenge. Hils og tak Madam Rar ret meget.

KARLEN

Jeg siger saa mange Tak.

(gaaer.)

NIENDE SCENE

DE FORRIGE undtagen Karlen.

FRØKENEN

Jeg gratulerer dobbelt, thi jeg seer, De har i dette Øieblik faaet en god og høist nødvendig Present.

FRUEN

Ja fra den gode Madam Rar.

FRØKENEN

Hvad sender hun Dem?

FRUEN

Dyr, Harer, Østers, Æbler, Viindruer.

FRØKENEN

Kort sagt, al den Høflighed man kan vente af en Frugt- og Vildthandlerske. O lad os gaae ud og see det!

20

FRUEN

Nei lad os nu først i Ro og Mag drikke en Kop Geburtsdags-Kaffe. Man har neppe et Øieblik frit.

FRØKENEN

Ja det var ikke saa galt. En Kop Kaffe skal smage mig. Jeg har saadan trasket om idag. *(de sætte sig om Kaffebordet.)* Idag har man dog lidt Ro her i Huset for de velsignede Børn. Men de mange Timer i Byen! Ja det er rigtignok forskrækkeligt! *(Fruen har imidlertid skjænket Kaffe)* Nei, men jeg maa rigtig see hvad der er i Kurven *(springer op.)*

FRUEN

Nei, bliv nu, Deres Kaffe bliver jo kold.

FRØKENEN
(sætter sig.)

Ja det er ogsaa sandt, *(til Zierlich)* Glem ikke Philipinen!

ZIERLICH

Nei det skal jeg ikke.

FRØKENEN

De troer ikke, hvormange Steder jeg har været idag.

FRUEN

Just derfor skulde De nu lade falde lidt Ro paa Dem.

FRØKENEN

Det er mig umuligt, jeg er i en evig Bevægelse.

FRUEN
(byder hende Tobak.)

Befaler De?

21

FRØKENEN

Ja mange Tak, en Priis i Næsen er ikke ilde.

(nyser)

ZIERLICH

Gud velsigne Dem!

FRUEN

Gud velsigne Dem!

CONSTANCE

Gud velsigne Dem!

TRINE

Gud velsigne Dem!

FRØKENEN

Jeg takker, *(til Fruen)* Men det er sandt, maa jeg spørge Dem om noget? *(springer op.)*

FRUEN
(kommer hen til hende.)

Nu da?

FRØKENEN

Har De faaet det De veed nok?

FRUEN

Hvilket?

FRØKENEN

Presenten fra Børnene?

FRUEN

Nei.

FRØKENEN

Ja saa faaer De den nok iaften. Vi have taget det Sjal som De selv søgte ud, det til 70 Rigsdaler. Alle de Smaa have skillinget sammen.

22

FRUEN

Tak skal De have for Deres Bistand. Ja jeg var meget uvis om jeg skulde vælge Sjalet eller Tøi til Gardiner, men et Sjal er dog saadant et godt Stykke.

FRØKENEN

Ja det synes jeg rigtig ogsaa. Men lad de andre nu ikke mærke noget. *(De sætte sig igjen ved Bordet)* Det er sandt, Trine! Du spiste jo i Onsdags hjemme hos Din Moder, jeg har reent glemt at spørge Dig hvad I fik til Middag.

TRINE

Sagosuppe og Frikadeller.

FRØKENEN

Var der Viin i Sagosuppen?

TRINE

Ja jeg troer det nok.

FRØKENEN

Fik I ikke noget til Frikadellerne?

TRINE

Jo, botfelske Roer.

FRØKENEN

Hvad passeerte ellers den Dag? Kom der ingen om Eftermiddagen?

TRINE

Ingen andre end Slagtermester Langbeen.

FRØKENEN

Hvad gjorde han?

23

TRINE

Han sad og talte med Moder.

FRØKENEN

Hvad talte de om?

TRINE

Det kan jeg ikke huske længer.

FRØKENEN
(afsides til Zierlich.)

Han har et godt Øie til Madam Rar. Jeg tænker der bliver endnu et Par af de to. *(høit)* Nei for at komme tilbage til det jeg vilde sige Dem, nu skal De bare høre alle de Steder jeg har været idag.

Mel. af Lulu: Kloden maatte styrte sammen. Først til Gammelmynt jeg iilte,
Gav en Time der i Fransk;
Saa til Østervold jeg piilte,
Hvor jeg retter Stiil i Dansk.
Saa i Hestemøllestræde
Time gav jeg i Musik,
Og til Christianshavn med Glæde
Over Langebro jeg gik.
Gives der en bedre Vei?

DE ANDRE
Nei, nei, nei, nei, nei, nei, nei!
Nei fra Hestemøllestræde
Langebro De kortest gik.

FRØKENEN
Derpaa foer jeg til Kastellet,
Hvor jeg lærer Een at sye,
Men forsømte Nørrefælled,
Hvor jeg Time har paany.
Saa gik jeg til Grønnegade,
24 Gav en Time der i Sang;
Derfra hid jeg monne vade
Gjennem Peder Madsens Gang.
Gives der en bedre Vei?

DE ANDRE
Nei, nei, nei, nei, nei, nei, nei!

Kom De hid fra Grønnegade,
Gik De bedst Peer Madsens Gang.

ZIERLICH

Enhver anden end Peer Madsens vilde have været Peer Gantes Vei, ha, ha, ha! Jeg beundrer Dem, Frøken Trumfmeier, jeg beundrer Dem. Klokken er neppe Eet, og saa meget har De allerede udrettet.

FRØKENEN

Men De maa ogsaa vide, at jeg begyndte min Cours imorges Klokken 7. O for alt det Nyt jeg har hørt og fornummet idag.

FRUEN

Hvad da?

ZIERLICH

Hvad da?

FRØKENEN

Tænk bare at Cancellieraad Terp i Gothersgaden gifter sig.

FRUEN

Hvad for noget?

ZIERLICH

Er det muligt?

FRØKENEN

Ja det maa De nok sige. Og kan De nu gjætte med hvem? Ja det er utrolig! Med den ældste Datter af Madam Lam paa Vesterbro.

25

FRUEN

Ih Snak! det er jo smaa Børn!

FRØKENEN

Sagde jeg det ikke nok? Den ældste gaaer endnu til Præsten, hun skal først confirmeres paa Søndag otte Dage. Men ikke desmindre skal hun have været forlovet med Cancellieraaden i tre Maaneder. Jeg hørte det paa Christianshavn; det er utroligt hvad Folk der ere vel underrettede. De veed hvad som foregaaer her i Byen, meget bedre end vi selv. Ja der er saamæn dem der paastaae, at Brylluppet er berammet saa tidlig af visse Grunde, som De nok selv kan gjætte. Men jeg finder det dog rimeligere hvad jeg hørte i et andet Huus paa Christianshavn, at Frue Strøm, som aldrig før har kunnet taale at tænke med mindste Tanke paa at Cancellieraaden skulde kunne faae isinde at gifte sig, nu ikke blot har tilladt dette Partie, men maaskee endogsaa selv stiftet det, fordi hun tænkte, at da han dog vist en Gang gik hen og giftede sig, Knald og Fald over Hals og Hoved, saa var det bedst, om hun sørgede for at han fik saadan en dum Gaas, som denne Pige skal være, for saa kan hun haabe, at han snart bliver kjed af sin Kone, og saa falder han tilbage til Fruen, som hendes gamle Eiendom.

FRUEN

Ja det er ganske rimeligt.

FRØKENEN

Og især naar De betænker at Madam Lam er i de allersletteste Omstændigheder, saa hun maa takke Gud for at faae sin Datter anbragt paa hvilkensomhelst Maade.

26

ZIERLICH

Skulde det være sandt?

FRØKENEN

Men det er saa bekjendt som Strikstrømper. Hun sidder i Gjæld op over Ørene. Hun skylder til Bager, til Urtekræmmer, til Slagter, til Spekhøker; hun har ikke engang betalt sin Huusleie for sidste Halvaar. Tænk engang hvad jeg hørte forleden hos Madam Vinter paa Christianshavn, som boer skraaes over for Vor Frelsers Kirke, at Jomfrue Kleinkopf og Fuldmægtig Steengaard besøgte Madam Lam en Onsdag Aften i forrige Maaned, og saa vilde hun byde dem Theevand, og sendte Bud hen i Urteboden for at kjøbe et halvt Pund Puddersukker, men saa fik hun til Svar af Urtekræmmeren, at hun maatte først betale hvad hun skyldte; før kunde han ikke betroe hende meer. Der er mange Dage hun har ikke en Rigsdaler i Huset.

TRINE

Men kan det ikke undertiden hænde meget skikkelige Folk?

FRØKENEN

Nu snakker den Gaas med!

(det banker paa Døren i Baggrunden.)

FRUEN

Kom ind!

FRØKENEN

Ak det er da fortrædeligt! man har heller aldrig et Øiebliks Ro til at tale sammen.

TIENDE SCENE

DE FORRIGE. TENNEMANN, SIMON, VINKE og FUGTEL

ZIERLICH

Herr Tennemann!

FRUEN

Herr Simon!

ZIERLICH

Herr Vinke!

FRØKENEN

Herr Fugtel!

FRUEN

Velkommen, mine Herrer!

TENNEMANN, SIMON, VINKE, FUGTEL
(stille sig op i en Række og synge).

Qvartcordium.

Mel. De første Prygl vi i Skolen fik. Den Dag vi hilse med festligst Lov,
Er denne, som aabner Aprilen.

Violen den dufter nu bag sin Skov;
Med vældige Haand, efter lange Hvilen,
Nu griber Sol efter Tordenkilen
Med Smilen.
Der staaer en Plante bag Skovens Tjørn,
Den kneiser som Ceder og Sandel.
Saalunde Du kneiser bag Skolens Børn,
Du ranke, Du søde Frue Bittermandel!
Thi Mennesket virker ved egen Handel
Og Vandel.

28

FRUEN

O Himmel! jeg er rørt til Taarer. Lad mig takke Dem paa det hjerteligste! Hvem har digtet de deilige Ord?

ZIERLICH
(trækker et Papiir op af Lommen.)

Maa jeg overrække Fruen et Exemplar?

FRUEN

De altsaa? O det burde jeg have gjættet. De danner Dem i Digtekunsten efter de bedste Mønstere.

FUGTEL

Jeg maa gjøre Fruen opmærksom paa, at det vi havde den Ære at synge, kaldes en Quarktorkium.

SIMON

Ja richtig! den Art von Musik er nu meget meer i Mode als die andere Duetter. Jeg mødte just diesen Morgen po Gaden min gode Ven, sin Excellentz Geheimerath von Stein, og han sagde til mich: Nu min gode Herr Simon, hvor skal De hen so tidlig? Vil De inte go lit hjem med mich und drikke en Glas El, og rige en Pibe Tobak? Men jeg svarte ham: Nei det kan jeg min Seel ikke. Deres Excellentz; thi jeg skal just hen og gere Preve po en Duet, som jeg skal singe med tre andre gode Venner, og som kaldes en .... hvad var det nu?

FUGTEL

En Quarktorkium.

SIMON

Richtig! en Quark .... na gleichviel! - Hvorpo sin Excellentz svarte: Ja den Herr Simon veed so 29 Skam nok hvad han ger; han har altid den nieste Smag.

(det banker paa Døren i Baggrunden.)

FRUEN

Kom ind!

ELLEVTE SCENE.

DE FORRIGE. ENKJELDERSVEND

SVENDEN

Jeg skal hilse saa flittig fra Viinhandler Wassermann, og bede Fruen ikke forsmaae til sin Geburtsdag to Ankere god Medoc.

FRUEN
(afsides,)

Min Gud! hvorledes gaaer det til? *(til Svenden)* Hvem er den gode Mand?

SVENDEN

Viinhandler Wassermann paa Christianshavn.

FRUEN

Naa saaledes. *(afsides)* Skam faae jeg om jeg kan begribe det. *(til Svenden)* Jeg beder hilse og takke saameget. - Lille Trine, vil Du laane mig en Rigsdaler endnu, saa gjør det ialt 14 Rdlr. 2 Mk.

TRINE

Gjerne, Frue Bittermandel.

(gaaer ind i Kabinettet.)

SVENDEN

Men saa skulde jeg spørge Fruen, om De havde en Kurv at give mig med til at tage Flaskerne i, thi 30
Herr Wassermann havde idag slet ingen Viinkurve tilovers.

FRUEN

Naa det var jo godt at jeg beholdt Madam Rars Kurv, saa kan jeg tømme den og hente Viinflaskerne i den. Og vil De saa bede Herr Wassermann, om han vil gjøre mig den Ære at komme her iaften med Kone og Børn, til Theevand, Concert, Fesperkost, Bal og Souper, Bouillon om Natten, og Kaffe om Morgenen.

SVENDEN

Jeg takker paa Herrens og Madamens Vegne, men hvad Madamen angaaer, saa er hun død for over tre Aar siden.

FRUEN

O det gjør mig hjertelig ondt! Men Børn har han dog?

SVENDEN

Ja, elleve Piger og sexten Drenge.

TENNEMANN
(til Frøkenen.)

Gu bevas! Det var faslig många Barn. *(til Svenden)* Har han dem alle med een Hustrue?

SVENDEN

Nei han har været givt tre Gange.

FRUEN

Naa saa haaber jeg at see dem alle syv og tyve

SIMON

Den Viin er min Seel demmelig dir betalt.

31

FRUEN

O det er jo Børn. De faae bare lidt Smørrebrød og Hindbær-Ædike.

TRINE
(som imidlertid er kommen tilbage.)

Vær saa god, Frue Bittermandel.

FRUEN
(til Svenden.)

Der, min Ven, har han Drikkepenge; saa stoler jeg paa at han besørger Vinen ordentlig herhen.

SVENDEN

Det skal jeg nok, Frue, og maa jeg saa bede om Kurven.

FRUEN

Ja, det er sandt, nu skal jeg gaae og tømme den.

ZIERLICH

Nei, dyrebare Frue, berøv ikke Selskabet Deres saa meget attraaede Nærværelse. Jeg gaaer at tømme Kurven. Undskyld blot at jeg i Deres Overværelse trækker min Kjole af, og lægger den ind i Skabet saalænge.

FRUEN

Tag Dem iagt, kast den ikke ovenpaa Wiener-Tærten, som staaer der.

ZIERLICH
(i det han lægger Kjolen ind i Skabet.)

Gud forbarme sig, hvilken deilig Tærte!

(de gaae alle hen og see den.)

FRØKENEN

Det er et Mesterstykke!

FUGTEL

Et Kunstværk!

SIMON

Hvor har De faaet den fra?

FRUEN

Fra Conditor Papageno, hvis Datter gaaer her i Skolen.

ZIERLICH
(til Svenden.)

Kom saa!

(gaaer med Svenden,)

TOLVTE SCENE.

DE FORRIGE, undtagen Zierlich og Kjeldersvenden.

FRUEN

Dersom jeg dog vidste, hvorledes jeg kommer til den Ære at Viinhandler Wassermann sender mig en

Present?

FRØKENEN

Ih det er jo let at begribe! Manden har jo elleve Døttre, han vil formodentlig sætte nogle af dem i Skole her.

FRUEN

Det kan være. Men siden jeg nu har den Lykke at see Dem samlede her, mine Herrer, saa siig mig, om jeg ogsaa tør regne paa at De alle holde Ord i Aften. De synger dog Deres Arie, Herr Simon, den om de to Tanter.

33

SIMON

Na, den italienske, nu veed jeg hvad De mener. *(han synger paa Mel. af Di tanti palpiti, di tante pene)* »Din Tante Tæl til ti, din Tante Lene!« - Ja min Seel skal jeg singe den.

FRUEN
(til Fugtel.)

Og De?

FUGTEL

Jeg udfører min Fløite-Concert i ethvert Tilfælde. Men jeg har tillige det bedste Haab om at faae den lille Kink med, De veed nok, en Søn af Vaagekonen paa almindelig Hospital. Det er et ualmindeligt Talent. Naar De faaer ham at høre ved Guitaren, naar han synger: *Gid du var min* og *det Smilendes Haab* og *Luk op for den lille Person,* saa skal De forundre Dem; han synger nogle allerkjæreste Arier. Og saa bringer jeg to af mine Colleger med, to Studiosusser Chirurgiæ, hvoraf den ene spiller Violin, og den anden Contrabas.

FRUEN

Og saa spiller De for os ved Ballet, ikke sandt?

FUGTEL

Vi skiftes, Frue, vi skiftes, for at vi alle kan faae dandset. De skal ikke komme i Forlegenhed. Hvad Kink angaaer, han dandser ikke, han spiller med Fornøielse hele Natten sin Violin.

FRUEN

Nei det er jo Synd for det stakkels Menneske, han maa tilsidst falde i Søvn derover.

34

SIMON

Ei was! han er jo en Søn af en Vaagekone, so maa han min Seel kunne staae sig.

FRUEN

Ja det siger De nu for Spøg.

SIMON

Nei min Seel om ich ger. Veed De ikke nok at alting er arvelig. En Søn af en Bonde bestemmer sig gemeenlig til Ackerbrug, og bliver Bonde; en Søn af en Greve bliver gemeenlig en Greve, og en Søn af en Vaagekone er gemeenlig meget fix og aarvaagen.

TENNEMANN

For øvrigt skal jeg arrangera den hele Balen, og sjelf spela Violen, om det skulde gjøres behov.

VINKE

Hvad mig angaaer, saa tør jeg ikke paatage mig andet end at bringe Damernes Coiffure i Orden, ifald

nogen skulde behøve min Tjeneste. Jeg skal bringe nogle Flasker Ole Colonne med.

FUGTEL

Og jeg skal i Morgen tidlig barbere alle Herrerne, inden de gaae herfra.

FRUEN

Er det ikke, som jeg siger? Med saadanne Venner har man ingen Nød.

35

TRETTENDE SCENE.

DE FORRIGE. ZIERLICH kommer hurtig ind, og tager sin Kjole ud af Skabet, og trækker den paa.

ZIERLICH

Gesvindt, lad mig faae min Kjole! Madam Rar er ved Døren, jeg saae hende gaae over Gaarden.

FRUEN

Hvor har De tømt Kurven?

ZIERLICH

I Forstuen, for Hastværks Skyld. Jeg har væltet det hele Overflødigheds-Horn ud paa Gulvet, derfra kan vi let faae transporteret det hen i Kjøkkenet.

FJORTENDE SCENE.

DE FORRIGE. Madam RAR

MADAM RAR

God Dag, gode Frue, god Dag! og tusind Lykønskninger til Deres gode Geburtsdag.

FRUEN

Jeg er ganske skamfuld over alle de gode Sager, De har sendt mig.

MADAM RAR

O Bagatel! det er ikke værdt at tale om. - God Dag, Trine!

TRINE

God Dag, lille Moder!

MADAM RAR

Nu hvorledes skikker Trine sig, min gode Frue Bittermandel?

36

FRUEN

Vel nok, Madam Rar, det er saamæn den flittigste og artigste Elev vi har her i Institutet. Med hende vil De nok blive fornøiet, hun gjør en ypperlig Fremgang.

MADAM RAR

Ja Gud give det! det er saamæn en svær Byrde at opdrage saadant et Pigebarn, og et stort Ansvar for Gud og Mennesker.

FRØKENEN

Vi ere meget vel tilfredse med hende.

ZIERLICH

Udmærket godt med Kryds.

TENNEMANN

Ja Kors! Mamsellen er mycke bra i sine Ting.

MADAM RAR

Jeg takker Gud daglig paa mine Knæ, fordi jeg har faaet hende paa et godt Sted og vel ud af Huset. Jeg har saameget at tage vare paa hjemme i min Boutik, at jeg umulig kunde holde Øie med hende. Der er nu denne forbandede Dreng, denne hersens Hans Mortensen, som vil lege Kjæreste med hende, og render efter hende allevegne. Jeg beder Dem fremfor alt, Frue, at passe vel paa at han ikke kommer her.

FRUEN

Gud bevares!

FRØKENEN

Nei det kan De være rolig for.

37

MADAM RAR

Ja for De kan troe, det er en intrigant Krabat. Han practicerer sig ind allevegne. Om det saa var imorges, saa kom han saamæn og snusede omkring i Boutiken, og gjorde sig saa vigtig, som om han havde Statssager at forebringe, men det var ikke andet end et Paaskud for at see om Trine ikke skulde være der. Men De kan troe, jeg feiede ham ogsaa afsted, saa han fik Been at gaae paa. Og saa stjal han mig ovenikjøbet en halv Snees Borsdorffer-Æbler.

FRUEN

Jeg lover Dem høit og helligt, at han skal aldrig sætte sine Been mere her. Han har saamæn ikke været her siden Juul.

MADAM RAR

Ja min gode Frue, jeg stoler paa Deres Løvte, for jeg vil slet ikke at Trine skal have nogen Kommers med den forbandede Dreng. Men lad os nu ikke mere tale om det. *(de sætte sig om Kaffebordet)* Trine har gjort prægtige Fremskridt i Syening. Det var en kostelig Skjærm, som hun forærte mig til min Geburtsdag.

FRØKENEN

Ja De maa ogsaa vide, det var et Examens-Stykke.

MADAM RAR

Men uden Fortrydelse, hvoraf kom det at jeg maatte betale fem Rigsdaler for den, da hun dog selv havde syet den? Det er saamæn ikke for de snavs Penge jeg spørger derom ....

38

FRØKENEN

O de fem Rigsdaler! Nu veed jeg hvad De mener. Det skal jeg strax forklare Dem! Seer De, til Examenstiden har enhver saa meget at tage vare paa, at ingen kan faae gjort med egen Haand blot Halvparten af sit Arbeide. Det er Skik og Brug at lade fattige Piger i Byen sye Examens-Arbeiderne færdige, og saa giver man saadan Een en Rigsdalers Penge derfor.

MADAM RAR

Fem Rigsdalers Penge vil De nok sige.

FRØKENEN

Jeg beder om Forladelse, jeg fortalte mig.

MADAM RAR

Ja Gud bevares! Det var saamæn ikke derfor jeg spurgte derom. De Penge er meget vel anvendte. Men siden jeg nu engang er her, kunde jeg ikke faae at høre en lille Prøve paa Trines Fremgang i sine Videnskaber? Jeg seer at her er baade Lærer og Lærerinde tilstede.

ZIERLICH

Madam! De har at befale. Lad os begynde med Geographien. Siig mig, lille Trine, hvor ligger Amsterdam?

TRINE

Det er Hovedstaden i Engelland.

ZIERLICH

Stop!

MADAM RAR

Nei det er min Tro ikke saa. Saa ulærd jeg er, saa veed jeg dog at Amsterdam ligger i Holland, for derfra faaer man deilige hollandske Østers.

39

ZIERLICH

Ja hun vidste det meget godt; hun fortalte sig kun. Men De seer dog, hun kom det temmelig nær; thi Holland er nær ved Engelland, og desuden ende begge disse Landes Navne paa Stavelsen **Land.** Nu skal De see. *(til Trine)* Siden Du nævnede Hovedstaden i Engelland, hvad hedder den da? Nu? - Lon-Lon-Lond -

TRINE

London.

ZIERLICH

Meget rigtig. Hvor mange Indbyggere har London?

TRINE

Over fire Tusinde.

ZIERLICH

Ja det er vist.

MADAM RAR

Ja det er det min Tro ogsaa, for der skal endnu være flere Mennesker i den ene By end i Kjøbenhavn og Christianshavn tilsammen. - Men lærer hun ogsaa sin Religion?

ZIERLICH

Tilvisse. Lad høre, Trine: Mod hvem har Mennesket Pligter?

TRINE

Mennesket har Pligter, først imod sig selv, ... for det andet .... for det andet ....

40

ZIERLICH

Ja lad os kun blive staaende ved det første Hvilke ere Menneskets Pligter imod sig selv?

TRINE

At spise, drikke, kløede sig, erhverve Formue, holde sig reenlig og overhovedet gjøre alt hvad som tjener til Selvopholdelsen.

MADAM RAR

Det kunde hun min Tro perfekt. Men hvordan gaaer det med Sprogene?

FRØKENEN

Trine, læs et Stykke Fransk for Din Moder. Tag Hallagers Læsebog.

TRINE
(tager Bogen.)

Hvor skal jeg læse?

FRØKENEN

Slaae op paa første, bedste Sted. Der!

TRINE
(læser.)

»Laissez la vanité.« - Laissez -

FRØKENEN

Laissez? lad fa - lad fa -

TRINE

Lad fare.

FRØKENEN

Rigtig. Videre.

41

TRINE

La vanité -

FRØKENEN

Nu hvad er vanité? Van-i-té?

TRINE

Lad fare at komme Vand i Thee. *(læser)* »Donnez moi une marque.« Giv mig en Mark.

MADAM RAR

Det gaaer saamæn rask.

FRØKENEN

Det er nok. Nu skal De høre, hun taler ogsaa Sproget. *(til Trine)* Marchez vous quelquefois dehors et promenez? Allons courage, ma petit mademoiselle!

TRINE

Oui comça.

FRØKENEN

Combien êtes vous agé?

TRINE

Oui comça.

FRØKENEN

Il est bien-tôt été. Voulez vous prendre avec l'institut au jardin des bêtes?

TRINE

Oui comça.

MADAM RAR

Det gaaer som en Kjæp i et Hjul. Vel svarer hun ikke meget....

42

FRUEN

Men det lidt hun siger er vel anbragt.

ZIERLICH

Man maa netop forstaae et Sprog grundigt, for at kunne udtrykke sig deri med den fornødne Korthed.

TENNEMANN

Mamsellen har en ofantlig vakker Accent uti Fransyskan.

ZIERLICH

Det Tydske gaaer ligesaa godt *(til Trine)* Wann sollen Sie zu Confirmation stehen?

TRINE

Sechzig Jahr.

MADAM RAR

Ja det kan jeg forstaae. Hun siger, naar hun bliver sexten Aar. Ja det er nu altsammen meget godt; de Sprog kan komme hende til Nytte, naar hun skal handle og kjøbslaae med Fremmede i Boutiken. Men der er endnu en vigtig Ting tilovers, og det er Regning; ja det er saamæn det allervigtigste for et Fruentimmer i hendes Stilling. Staaer hun sig godt i Regning?

ZIERLICH

Det forstaaer hun fra Grunden af. Trine, hvad er Regula de Tri?

TRINE

Det er saadant noget som: naar et Pund Kirsebær koster to Mark otte Skilling, hvad koster saa en Parquet-Billet?

43

MADAM RAR

Aa Snak, Barn, der er jo ikke Komedier i Kirsebærtiden.

ZIERLICH

Ja jeg skal have den Ære at sige Dem, hun mener en Parquet-Billet til Moerskabs-Theatret paa

Vesterbro.

MADAM RAR

Ja det er en anden Sag. Kan hun da regne det Stykke ud?

ZIERLICH

Det er rigtig nok noget vidtløftigt.

MADAM RAR

Ja jeg forlanger det ikke. Men jeg gad nok høre hendes Fremgang i Musik.

FRØKENEN
(sætter sig ved Klaveret.)

Kom, Trine, syng Din Arie. *(synger)* »In diesen heilgen Hallen.« - Naa kom nu.

TRINE

Nei jeg er saa forkjølet; jeg er ganske hæs.

MADAM RAR

Et lille Stykke.

FRØKENEN

Det gaaer nok. *(praeluderer)* Naa hvor bliver Du af?

TRINE

Jeg kan virkelig ikke.

FRØKENEN

Aa Snak, det gaaer nok.

TRINE
(gaaer bort fra Klaveret, og vender sig til de Andre.) Mel. An dem schönsten Frühlingsmorgen. Nei det maae De mig forlade,
Jeg idag ei synge kan,
Ei en eneste Roulade
Jeg at gjøre var istand.
Hvis jeg skal, Mama,
Faaer jeg tralle da:
La la la la la la la.
(Frøkenen reiser sig fra Klaveret.) Ja for Snue, jeg Dem sværger,
Kan jeg knap en Node see.
Selv den lette Fidelberger
Vil ei gaae.

FRØKENEN
(corrigerende.) »Fidele berger.«

TRINE
Hvis jeg skal, Mama,
Faaer jeg tralle da:
La la la la la la la.

MADAM RAR

Ja ja, naar hun ikke **kan** synge, saa vil vi ikke heller plage hende.

TENNEMANN
(tager sin Violin op af Lommen.)

Men sedan Mamsellen ikke er enrhumerat paa Føtterne, saa kan hun låta see sine Progresser uti Dans.
45 Allons, à votre place. *(til Madam Rar)* Dette her er en Pas de deux, som jeg har componerat for Frøknerna Gyldenasparges, Døttrar af Excellencen Greve Gyldenasparges, som er gift med en Dotter af Baron Silverkartoffel. Det er en stor Seigneur uti Sverrige. Jeg har i många Aar varit Dansmestare hos hans Famille. Attendez; Mamsellen vil nu dansa Solo, men det er dog en Pas de deux; jeg vil sjelf figurera deri, før at gi' Madamen en Idee om Ensemblen. *(til Trine.)* Eh bien, commencez.

(Under denne Replik flyttes Kaffebordet hen i Baggrunden paa høire Side af Døren. Alle sætte sig ned i en Række paa venstre Side. Tennemann spiller, Trine dandser under følgende Sang. Han figurerer med hende, og gnider af og til paa Violinen.) Mel. af Cendrillon: A quoi bon la richesse. En avant deux, en arrière!
Uttilbeens! Hufvud rak!
Saa! det er en annan Sak!
Var lite meer légère!
Queue de chat! Nu giv mig Handen,
Først den ena, saa den anden.
Animeer sin Mouvemang!
Ja hun har et stort Talang.
Staae! Staae!
Nu dansar jag ena, Mamsellen seer derpaa.
Saa vakker en Solo vist aldrig før man saae.

CHOR
Saa prægtig en Solo vist aldrig før man saae.

TENNEMANN
Hvad er detta? ta mig tusen!
Uttilbeens, har jeg sagt!
Vil Mamsellen give Agt!
Vred blir jeg i Kabusen.
46Hun maa troe, hun tør ei fjase.
Runda Armar! Avec grâce!
Hufvud rak! Hold Takt! ça ça!
Saa! nu gaaer det mycke bra.
Staae! Staae!
Nu dansa vi sammen; hur vakkert er ei det!
Saa hvar à sa place, og tilsidst en Pirouette!

CHOR
Vist aldrig vi skued saa stolt en Pirouette!

MADAM RAR

Naa det maa man sige, om hun aldrig havde lært andet, saa har hun lært Dandsen tilgavns.

TENNEMANN

Nær Madam er satisfaite, saa er jeg mycke flatteret derøver.

MADAM RAR

Ak jeg kan næsten ikke bare mig for at græde af Glæde over min Datters store Fremskridt i sine Videnskaber. Ja saadant et Barn er lykkeligt, dersom hun bare skjønnede derpaa.

FRUEN

Der bliver ingen Umage sparet med hende.

FRØKENEN

Nei det veed Gud!

ZIERLICH

Vi gjøre alt for at danne hende til et værdigt qvindeligt Medlem af Samfundet.

MADAM RAR

Ja hun er i gode Hænder, og De kan stole paa min Erkjendtlighed.

47

FEMTENDE SCENE

DE FORRIGE. EN TJENESTEPIGE

PIGEN

Her er Bud fra Viinhandler Wassermann med Flaskerne.

FRUEN

Hvor er de?

PIGEN

Svenden og to Karle staae her. udenfor med dem; han spørger, hvor han skal sætte dem.

ZIERLICH

Lad dem kun blive i Kurven. Jeg skal nok selv besørge dem paa deres Plads. Siig til Svenden, at han ikke behøver at opholde sig.

(Pigen gaaer.)

MADAM RAR

Naa jeg vil ikke opholde Dem længere. De har nok at bestille. Jeg kommer igien iaften. Hvad Tid er det?

FRUEN

Selskabet samles Klokken fem.

MADAM RAR

Meget vel. Farvel, farvel! Dersom det var muligt jeg kunde faae min Kurv tilbage i Eftermiddag, saa var det mig kjært.

FRUEN

Den skal blive Dem tilsendt om lidt.

MADAM RAR

Det haster ikke. *(til Frøkenen)* Naa, hvordan blev det med Presenten?

48

FRØKENEN

Vi tog det Sjal til halvfjersindstyve Rigsdaler. Børnene bringe det med iaften.

MADAM RAR

Ja det var ogsaa det rigtigste. Nu farvel!

(gaaer.)

FUGTEL

Jeg maa ogsaa anbefale mig indtil videre. Jeg har endnu nogle Kunder at barbere.

SIMON

Jeg denker, vi gaae allesammen. Det er jo Tid at spise til Middag.

FRUEN

Vil De spise til Middag?

SIMON

Ja det forstaaer sig.

FRUEN

Det gjør vi ikke. Vi har drukket Kaffe. Nu gjemme vi vor Appetit til den gode Souper inat Klokken 2.

SIMON

Nei jeg bedakker mig, solænge kan jeg ikke gaae med en sulten Mave.

VINKE

Naa kom nu!

(Tennemann, Simon, Vinke og Fugtel gaae.)

FRUEN
(til Zierlich.)

De bliver dog?

49

ZIERLICH

Ja min bedste Frue, jeg bliver for at gaae Dem tilhaande.

FRØKENEN

Farvel saalænge! Jeg skal endnu informere i Miss Lumpkins Institut, og derefter har jeg et Ærinde i Nærheden af Sølvgadens Kaserne, og det er tilforladelig sandt, jeg skal ogsaa op i Industrien, men jeg er her igjen inden Klokken fem. Jeg spiser heller ikke til Middag.

(gaaer.)

ZIERLICH

Hvad mener De, Frue, var det ikke bedst at sætte Kurven for det første her ind i Stuen? Saa kan vi herfra transportere Viinflaskerne ind i Salen, eftersom vi bruge dem.

FRUEN

Jo det var nok det bedste.

ZIERLICH

Nu saa vil jeg besørge den herind.

FRUEN

Nei det er jo en Skam.

ZIERLICH

O ingenlunde. Tillad blot at jeg trækker min Kjole af.

(Trækker den af og lægger den ind i Skabet.)

FRUEN

Og naar De er færdig med det, saa kunde De nok komme ind til mig, for at følge mig et Par Ærinder 50
ud i Byen. Jeg har endnu nogle Smaating at kjøbe ind til iaften.

ZIERLICH

Med allerstørste Fornøielse.

(gaaer.)

FRUEN

Trine! Kan Du endnu laane mig to Rigsdaler?

TRINE

Jeg har endnu en Femdaler-Seddel, den er til Frue Bittermandels Tjeneste.

FRUEN

Nu saameget desbedre, min lille Trine, saa skal Du have nitten Rigsdaler, to Mark i alt. *(Trine gaaer)* Pas saa paa Døren, Constance, mens jeg er ude. *(raaber ud ad Døren i Baggrunden)* Kom saa ind og tag Kaffetøiet ud, og sæt alting i Orden. *(til Constance.)* Og lad saa Kurven med Viinflaskerne tømme, og naar den er tom, saa lad Een gaae hen med den til Madam Rar.

TRINE
(kommer.)

Vær saa god, Frue Bittermandel!

FRUEN

Tak, mit Barn!

(Gaaer ind i Kabinettet tilhøire.) (Tjenestefolkene komme ind og rydde op. Zierlich kommer med Kurven, som bæres af et Par Karle, og lader den sætte foran Klaveret. Karlene gaae.)

ZIERLICH

Man skal ikke sige om mig, at jeg er storagtig. Gud veed, jeg slider idag som en Hest. Men blot ikke mine gode Klæder tage Skade, saa er det ligemeget.

(Gaaer hen og tager Kjolen ud af Skabet og tager den paa, og gaaer ind i Kabinettet tilhøire. Tjenestefolkene ere imidlertid blevne færdige og gaae.)

SEXTENDE SCENE

CONSTANCE. TRINE

CONSTANCE

O Trine, jeg er færdig at gaae fra Forstanden! Hvilken forfærdelig Formiddag!

TRINE

Ja Du har noget at tale om, men hvad skal jeg sige, som saadan har maattet holde her og ladet mig examinere i alle Videnskaber og Kunster?

CONSTANCE

O intet andet end det! Men jeg, som endnu ikke har kunnet komme til at læse mit Brev!

(fager det frem.)

TRINE

Du arme Stakkel! Ja Du er rigtignok at beklage. - Men ere vi nu ogsaa sikkre?

CONSTANCE

Jeg kan ikke vente længere.

52

TRINE

Skynd Dig da, inden Frue Bittermandel faaer taget sit Tøi paa.

Mel. af Figaros Giftermaal: Su l'aria: Che soave zefiretto

TRINE
Lad høre!

CONSTANCE
(læser.) »Lad Din Yndlingsblomst Dig minde« -

TRINE
Din Yndlingsblomst Dig minde!

CONSTANCE
»Om den Ven, der har Dig kjær.«

TRINE
Om den Ven, der har Dig kjær!

CONSTANCE
»Blomster spire, Blomster svinde« -

TRINE
Hvordan lød det?

CONSTANCE
»Blomster spire, Blomster svinde« -

TRINE
Blomster spire, Blomster svindel

CONSTANCE
»Han dog er Dig stedse nær.«

TRINE
Han dog er Dig stedse nær!

BEGGE
Han dog er Dig stedse nær!

53

CONSTANCE
Vil du læse det, Trine?

TRINE
(læser.) »Lad Din Yndlingsblomst Dig minde« -

CONSTANCE
(læser.) »Om den Ven, der har Dig kjær!«

TRINE
»Bomster spire, Blomster svinde« -

CONSTANCE
»Han dog er Dig stedse nær.«

BEGGE
Han dog er {Dig/mig} stedse nær.

SYTTENDE SCENE

DE FORRIGE. Frue BITTERMANDEL

FRUEN

O Gud hielpe mig! der staaer hun min Sjæl, og læser Brevet. - Constance, hvad er det for et Brev?

CONSTANCE

O det er ingen Ting.

FRUEN

Ingen Ting? det er et Brev, siger jeg.

CONSTANCE

Nei saamæn er det ikke. Er det vel et Brev. Trine?

54

TRINE

Nei sandelig er det ikke.

FRUEN

Ja, I To ere i Ledtog med hinanden. Men jeg siger, det er et Brev, og jeg veed ogsaa fra hvem det er.

CONSTANCE

De tager feil, Tante!

FRUEN

Nei saamæn gjør jeg ikke. Giv mig det strax.

CONSTANCE

O Gud!

(giver hende det.)

FRUEN

Naa, nu skal vi da see. Hvor har jeg dog mine Briller? *(lægger Brevet hen paa Bordet og søger i sin Syepose.)* Det er sandt, de ligge i mit Chatol. *(vil gaae.)* Nei men jeg er ikke gal at lade jer To blive her allene. Vær saa god og følg med mig, ellers lægge I kun Raad op om hvorledes I skulle bedrage mig.

CONSTANCE

Hvor kan dog Tante troe ....

TRINE

Hvor kan dog nu Frue Bittermandel sætte sig saadant noget i Hovedet?

FRUEN

Ingen Snak! Vil I følge med. *(Hun driver dem hen ved Døren tilhøire.)* Det er sandt! Brevet! - Ja det kan blive liggende.

(De gaae.)

55

ATTENDE SCENE

SIGFRID MØLLER (springer ud af Kurven.)

SIGFRID

Det var godt, det gik saadan, *(snapper Brevet til sig.)* Har jeg ikke noget at lægge istedenfor? *(søger i alle Lommer.)* Et ligegyldigt Brev? Nei! - Det er da fordømt! - *(trækker et Papiir op af Lommen.)* Dette her? Nei det kan jeg ikke skille mig ved, dette er et alt for kostbart Dokument, som vel engang i Tiden skal komme mig til Nytte. *(trækker et andet Papiir op af Lommen.)* Dette da? - en Skrædderregning? - ja den vil jeg lægge paa Bordet. - Ha! - jeg hører dem allerede komme.

(Springer igjen ind i Kurven.)

NITTENDE SCENE

SIGFRID skjult. Frue BITTERMANDEL med Briller paa Næsen. CONSTANCE. TRINE. ZIERLICH

FRUEN

Naa nu skal vi da see.

ZIERLICH

Min bedste Constance, det er jo grueligt hvad jeg maa høre om Dem. De tager imod hemmelige Breve?

(han vil tage Papiret.)

CONSTANCE
(stiller sig i Veien for ham og Fruen.)

O skaan mig, jeg beder Dem! jeg vil tilstaae alt. Det er et Brev, et Vers.

FRUEN

Et Brev! sagde jeg det ikke nok?

ZIERLICH

Og ovenikjøbet paa Vers! Nei det er grueligt!

FRUEN

Bekjend strax fra hvem det er.

CONSTANCE

O Gud! fra -

ZIERLICH

Fra Snedkeren, jeg veed det, og jeg som har været til Nar og bragt Dem det i Bouquetten! Ja jeg skal tilforladelig ikke tiere være Deres Nar, det kan De troe.

CONSTANCE

O jeg beder Dem saa meget, De maa ikke læse det!

FRUEN

Jo min Sjæl vil jeg læse det; troe mig nu, jeg bandede.

ZIERLICH

Her hjelper ingen Snak. *(griber Papiret.)*

Samme Melodie.

FRUEN
Lad høre!

ZIERLICH
(læser.) »For en Vest at repareres« -

FRUEN
En Vest at repareres!

57

ZIERLICH
»Fire Mark betalt til Tak« -

FRUEN
Fire Mark betalt til Tak?

ZIERLICH
»Hvorfor skyldigst her qvitteres.«

FRUEN. CONSTANCE. TRINE
Hvad er dette?

ZIERLICH
»Hvorfor skyldigst her qvitteres.«

FRUEN
Hvorfor skyldigst her qvitteres!

ZIERLICH
Hvad er det for tosset Snak?

FRUEN
Hvad er det for tosset Snak?

BEGGE
Jeg forstaaer ei denne Snak.

ZIERLICH
Vil De læse det, Frue?

FRUEN
(læser.) »For en Vest at repareres« -

ZIERLICH
(læser.) »Fire Mark betalt til Tak« -

FRUEN
»Hvorfor skyldigst her qvitteres.«

58

ZIERLICH
Hvad er det for tosset Snak?

ALLE FIRE
Hvad er det for tosset Snak!

FRUEN

Men hvad vil det dog sige? Det er jo ikke andet end en Skrædderregning.

CONSTANCE

Ja Tante, jeg har jo aldrig sagt andet.

FRUEN

Du tilstod jo, at det var et Brev.

ZIERLICH

Et Vers!

TRINE

Veed Frue Bittermandel ikke, at Skrædderregninger kaldes Kjærlighedsbreve og Nytaarsvers?

FRUEN

Tie stille! Der er ingen som taler til Dig.

ZIERLICH

Men uden Fortrydelse, min smukke Jomfrue, hvor har De faaet den Regning fra?

TRINE

Een af Rullepølserne til Festen iaften var indsvøbt deri, og saa tog jeg den for at have noget at læse.

ZIERLICH

Ih Din Strik! naar Du vilde læse, kunde Du da ikke finde en Aand og Hjerte mere forædlende Lecture end denne?

FRUEN

Ja vi har gjort Constance Uret for denne Gang. Men vær nu god igjen min Pige, og pas vel paa Huset, og glem ikke at tømme Kurven og lade den bringe hen til Madam Rar. Jeg vil dog tage Nøglen af Døren. *(lukker Døren tilhøire af og tager Nøglen i Syeposen.)* Kom, Herr Zierlich! *(Fruen og Zierlich gaae ud ad Døren i Baggrunden.)*

TYVENDE SCENE

CONSTANCE. TRINE. SIGFRID i Kurven.

CONSTANCE

Men jeg kan ikke komme mig igjen af min Forundring. Hvordan er dog dette gaaet til?

TRINE

Jeg troer her maa være en Nissebuk i Stuen, men den er i det mindste af en god Sort.

CONSTANCE

Brevet maa dog ligge her et Sted. *(de søge.)* Det værste er, at jeg nu ikke rigtig kan huske det Vers, som stod deri. Hjelp mig, Trine, at huske paa det.

TRINE

»Lad din Yndlings-Blomst dig minde.« Det var det første.

CONSTANCE

»Om den Ven, der har dig kjær.« Det var det andet.

TRINE

»Blomster spire, Blomster svinde.« Det var det tredie.

60

CONSTANCE

Men nu det fjerde?

TRINE

Hvordan var nu det fjerde?

SIGFRID
(springer ud af Kurven.)

»Han dog er Dig stedse nær.« -

CONSTANCE og TRINE

Ah, ah!

SIGFRID

Bliv ikke bange, jeg er ingen Nissebuk, men i dette Øieblik den lykkeligste Elsker, der nogensinde har gaaet i en Snedkers Lignelse.

TRINE

Naa det maa jeg sige! det har jeg endnu aldrig oplevet i mine Romaner, at Elskeren er kommen i en Kurv. Men hvordan gaaer det til? *(seer ned i Kurven.)* Hvor er Viinflaskerne?

SIGFRID

O dem kan De søge længe efter! det var en List, jeg tillod mig at sende en god Ven herop som Kjeldersvend for paa denne Maade at komme ind i dette tillukkede Kloster. Jeg saae just ved en Hændelse Madam Rars Kurv blive baaren her hen, og sagde til mig selv: Naa den Kurv er jo som gjort til at være Kjærligheds Postvogn. Jeg kunde nok tænke, at her idag var oprørt Vand, og deri er jo godt at fiske.

TRINE

Men faaer Frue Bittermandel da ingen Viin?

61

SIGFRID

Af mig ikke.

TRINE

Men af Hr. Viinhandler Wassermann?

SIGFRID

Jeg kjender ingen Viinhandler i hele Byen, som hedder saadan.

TRINE

Naa det vil give en artig Contusion iaften.

CONSTANCE

Hvilket forvovent Spøg!

SIGFRID

Kun hvo som vover, vinder.

TRINE

Og saa har ovenikjøbet Rivalen bragt Elskerinden baade Deres Brev og Dem selv. O det er fortræffeligt! ja han faaer rigtignok en deilig lang Næse!

CONSTANCE

Og jeg som troede, Du reent havde glemt mig.

SIGFRID

Glemme Dig, min Constance! nei det gjør jeg aldrig!

CONSTANCE

Jeg havde rigtignok ikke glemt Dig. Men det er heller ikke for intet, jeg hedder Constance.

SIGFRID

Ja men jeg hedder Sigfrid, det betyder Seier og Fred. Jeg skal beseire alle Hindringer, og slutte en fordeelagtig Fred med mine Modstandere.

62

CONSTANCE

Gid det var saa vel! Men hvorfor har jeg ikke seet Dig i saa lang Tid?

SIGFRID

Hvorledes skulde jeg vel være kommen herind? Min Rival, som Trine kalder ham, passer jo paa som en Smed. Hvis ikke denne overordentlige Leilighed havde tilbudt sig ....

TRINE

Ja den var rigtignok overordentlig.

SIGFRID

Men lad os ikke mere tænke paa den forbandede Blæksmører, den Stileretter, den Glosebog, den evige Grinebider, - den Poet. Nei en Snedker, det er dog en ganske anderledes Karl. En Snedker er just en Mand for en smuk og elskværdig Pige.

CONSTANCE

Synes Dig det?

SIGFRID

Hør efter, saa skal Du høre, jeg har Ret.

Mel. Af Dragedukken: I Haven gik Signe en Rose at faae. Naar Snedkeren fører til Hjemmet sin Brud,
Ei finder hun nøgne de Vægge.
Med Sopha, med Skab har han smykket dem ud,
Stolt stande de Meubler i Række.
Der sidde de to saa beqvemt vel et Aar,
Og see paa de Vægge saa smukke.
Men kommer saa Storken med blomstrende Vaar,
Han laver en nydelig Vugge.

63

CONSTANCE
Men kaldes hans Elskede bort fra hans Barm,
Saa høvler han stille de Bræder,
Og bygger en Celle saa tæt og saa varm,

Og med sine Taarer den væder.

SIGFRID
Dog heller han sparer det Arbeid, den Graad,
Ved Lystighed Griller fortrænges.

CONSTANCE
Men sorgfuld hun græder sig Kinden saa vaad,
Naar skilt fra sin Elskte, hun længes.

SIGFRID
Ja Skilsmissen staaer som en frygtelig Magt.

CONSTANCE
Den Livet og Glæden betvinger.

BEGGE
Men Elskov og Mod, med hinanden i Pagt,
Skal laane dem mægtige Vinger.

CONSTANCE

Stille! Jeg synes, jeg hørte nogen gaae med Forstuedøren.

TRINE
(løber hen ved Døren og lytter, og kommer tilbage.)

Der er Een derude.

CONSTANCE

Gud! hvad skal vi gjøre!

SIGFRID

Jeg springer i Kurven.

CONSTANCE

Nei, nei det gaaer ikke an. Du bliver opdaget. Kom herind saalænge.

(Gaaer ind med ham i sit Kabinet.)

64

EEN OG TYVENDE SCENE

TRINE. HANS MORTENSEN med Bøger i en Rem, og spisende paa et Æble.

TRINE

Aa! er det intet andet end Dig?

HANS

Intet andet? Jeg synes det er nok, det.

TRINE

Du kommer til Uleilighed.

HANS

Til Uleilighed? See see! det har man fordi man sværmer for saadan en tosset Tøs, og udfinder de

allerkløgtigste Planer for at faae hende at see. Naar man saa har overvundet alle Hindringer, saa faaer man en Modtagelse som en Hund i et Spil Kegler.

TRINE

Naa hvad kløgtige Planer har Du da udfundet?

HANS

Der! vil Du have et Æble? jeg vil dog ikke spise uden at byde Dig.

TRINE

Ja, det er meget smukt at Du byder mig de Æbler, som Du har stjaalet fra min Moder.

HANS

Stjaalet! Hvem tør sige at jeg har stjaalet?

TRINE

Det siger min Moder.

65

HANS

Godt! hun skal lære at kjende mig. Hvo som angriber min Ære, over ham kræver jeg Hævn. Det skal koste hende hendes tre Mark.

TRINE

Hvordan det, lille Hans?

HANS

Ja see det vidste jeg nok, nu er hun god igjen. - Jo det skal jeg sige Dig, lille Trine. Siden Din Moder siger at jeg stjæler, saa skal jeg nu ogsaa virkelig stjæle fra hende, til tre Marks Beløb.

TRINE

Men saa er Du jo en Tyv.

HANS

En Hjertetyv, lille Trine!

TRINE

En Æbletyv, lille Hans!

HANS

Nei en Hjertetyv, lille Trine, ifald jeg stjæler Dig fra hende.

TRINE

Naa? er det til tre Marks Beløb?

HANS

Aa Snak, Trine! Du er over tretusind Mark Banco værd.

TRINE

Du taxerer rask. - Men hvad var det, Du vilde fortælle om de Planer, Dit kløgtige Hoved har udklækket?

66

HANS

Det kan Du spørge om? Synes Du ikke at det er kløgtigt nok af mig at liste mig ind til Dig den samme Dag da Din Moder har forbudet mig at see Dig, og da Lærer og Lærerinde, Tjenestefolk og hvad alt det Kram hedder, passe paa Dørene for at forhindre mig Entreen?

TRINE

Hvordan har Du da baaret Dig ad dermed, min Søn?

HANS

Det skal jeg sige Dig. Jeg passede paa, da Frue Bittermandel og Herr Zierlich gik ud, og saa stillede jeg mig lige under Kjøkkenvinduet, og saa tog jeg eet af disse Æbler - ja nu siger Du vist igjen at jeg har stjaalet dem, men det er den skjændigste Usandhed.

TRINE

Godt, Hans! Mit Hjerte er overbeviist om Din Uskyldighed.

HANS

O fortryllende Svar! *(kysser hendes Haand)* Og saa slog jeg Æblet ind ad Vinduesruden, saa den klingrede i tusinde Stykker, og vips løb jeg ind ad næste Port, ind i Naboens Gaard, hvor jeg skjulte mig i et stort Sukkerfad. Nu kom alle farende ud paa Gaden, for at see hvad det kunde være, og mens de alle løb ned ad Gaden, for at faae fat paa Canaillen, saa smuttede jeg ind ad Gadedøren, som de havde ladet staae aaben paa viid Gab.

TRINE

Fyl det er jo Drengestreger.

67

HANS

Hvad var det Du sagde der? - Lad mig ikke høre det Ord engang endnu. Du snakker som Du har Forstand til. - See her bringer jeg Dig en Bog, en Reisebeskrivelse. Din Moder skjændte paa mig imorges, fordi jeg altid laaner Dig Romaner. Hun sagde det var bedre jeg bragte Dig Reisebeskrivelser, for at Du kunde lære noget nyttigt, som ikke fordærvede Din Moralitet. See her er een, vil Du see? den hedder: »Reise igjennem Ulykkens Huler og Elendighedens Boliger.«

TRINE

Tak skal Du have.

HANS

Du kan aldrig troe hvad jeg har narret mange Mennesker April idag.

TRINE

Har Du det, Hans? Lad mig høre noget derom.

Mel. af Die Wiener in Berlin: War's vielleicht um eins.

TRINE
Siig mig hvem der var
Allerførst Din Nar.

HANS
Peter Mule var
Allerførst min Nar.

TRINE
Det var en ypperlig Plan!
Men lad mig høre hvordan.
Hansemand, fortæl.

68

HANS

Hør da!

TRINE
Nu vel?

HANS
Han sov i Skolen i Krog,
Taus snapped bort jeg hans Bog,
Og vips nu løb han hjem igjen
For at hente den.

BEGGE
Han sov i Skolen i Krog,
Taus snapped jeg/Hans bort hans Bog.
Og vips nu løb han hjem igjen
For at hente den.

TRINE	HANS
O for vist!	Ha ha ha
Ret en artig List!	Ha ha ha
Ha ha ha ha ha!	Ha ha ha
Ja min Hans	Ha ha ha
Er en Gale-Frands!	Ha ha ha
Ha ha ha ha ha!	Ha ha ha!

TRINE
Siig mig hvem Du har
Dernæst havt til Nar.

HANS
Ham som retter Stiil,
Narred jeg April.

TRINE
Det var en ypperlig Plan!
Men lad mig høre hvordan.
Hansemand, fortæl.

69

HANS
Hør da!

TRINE
Nu vel?

HANS
Jeg sagde: Mikkel Skærsant
Kysser Malene galant.
Vips ud i Kjøknet foer han nu,
Thi han er jaloux.

BEGGE
{Jeg/Han} sagde: Mikkel Skærsant
Kysser Malene galant.
Vips ud i Kjøknet foer han nu,
Thi han er jaloux.

TRINE	HANS
O for vist	Ha ha ha!
o. s. v.	o. s. v.

TRINE
Siig mig hvem der var
Tredie Gang Din Nar?

HANS
Tredie Gang til Nar
Fik jeg Madam Rar.

TRINE
Det var en skammelig Plan!
Jeg vil ei høre hvordan.
Hans, er Du da gal?

70

HANS
Hør dog!

TRINE
Saa tal!

HANS
Hun mig befalte paany
Evig min Trinemor flye.
Vips jeg til Dig herind mig stjal;
Hans er ei saa gal.

BEGGE
Hun {mig/ham} befalte paany
Evig {min/sin} Trinemoer flye,
Vips {jeg/han} til {Dig/mig} herind {mig/sig} stjal;
Hans er ei saa gal!

TRINE	HANS
O for vist	Ha ha ha
En uskyldig List!	Ha ha ha
Ha ha ha ha ha!	Ha ha ha
Ja min Hans	Ha ha ha
Er en Gale-Frands!	Ha ha ha
Ha ha ha ha ha!	Ha ha ha!

HANS

Aa jeg har narret mange Here endnu, men det vilde blive for vidtløftigt at fortælle.

TRINE

Men er Du da ikke selv bleven Aprilsnar?

HANS

Jo pyt!

TRINE

Ja ja, min Dreng, det kan forestaae Dig endnu.

71

TO OG TYVENDE SCENE.

DE FORRIGE. CONSTANCE

CONSTANCE

Men hvad er dog paafærde her? - Trine, hvad tænker Du paa? Hans Mortensen her! Har Du glemt Din Moders og min Tantes strænge Befalinger? Hvordan vil det gaae ifald de faae at vide at han har været her?

TRINE

Nei nu har jeg hørt det med! Du vil ordentlig raisonnere, Du vil moralisere for andre, Du som selv i dette Øieblik ....

CONSTANCE

Tie stille! Jeg har ikke et Ord at sige.

TRINE

Lad Dine Øine falde paa den Kurv der staaer, og gaae i Dig selv.

CONSTANCE

Det er nok, Trine! gjør hvad Du vil, men bær Dig forsigtig ad. *(afsides, idet hun gaaer tilbage i Kabinettet)* Det er ret en slem Dreng.

TRE OG TYVENDE SCENE.

HANS. TRINE

TRINE

Nu har jeg aldrig seet saa galt!

HANS

Hvad er det, Trine?

TRINE

Tænk Dig, at **hun** vil give sig til at moralisere over at Du er hos mig, hun som selv i dette Øieblik har sin Kjæreste Sigfrid Møller inde hos sig paa sit Værelse, ham der ligesaalidet tør komme her i Huset som Du.

HANS

Hvad siger Du, Trine! O det er deilige Spænd! Saa ere vi nu to hemmelige Par.

TRINE

Naar **hun** kan have sin Kjæreste hos sig, hvorfor skulde **jeg** da ikke kunne have min hos mig.

HANS

Ih det er ligefrem!

TRINE

O det er en ypperlig Historie! Hør engang, men Du maa for alting ikke fortælle det igjen ....

HANS

Jeg er taus som en Muur.

TRINE

Herr Zierlich, som selv er forlibt i Constance, bragte hende iformiddags en Bouquet, og deri laae et Brev fra Sigfrid Møller. Siden kom denne Kurv herop, og Frue Bittermandel troede det var en Present fra en Viinhandler, som slet ikke er til; saa besørgede Herr Zierlich Kurven selv herind, og hvem laae i Kurven? Sigfrid Møller.

HANS

Evig forsoren! nei det er fortræffeligt! dette Paafund er næsten lige saa godt som mit at slaae Ruden ind.

73

TRINE

Det skulde jeg mene.

HANS

Vel at forstaae, Trine! var hans finere udtænkt, romantiskere end mit, saa viser mit derimod større Kraft og Mod. *(i en læsende Tone)* Jo større Kraft, desmindre List. De modigste og ædleste Dyr ere de mindst listige.

TRINE

Ja Du er et godt Dyr, men trods al Din Kraft og alt Dit Mod, saa maa Du nu gaae, inden Frue Bittermandel kommer hjem.

HANS

Jo paa det lav! Nei nu vil jeg just blive. Saalænge Snedkeren ikke gaaer, saa gaaer jeg saagu heller ikke.

TRINE

Betænk hvad Du siger! hvad kommer Snedkeren os ved?

HANS

Meer end Du troer. Hvis der skulde trække et Uveir af Skjænd op, saa slaaer Tordenen ned paa de høieste Steder; vi Smaa gaae nok frie i den almindelige Hurlumhei. Hvad er Høihed? Et Maal for det Høieres Vrede. - O der kan aldrig gives et beleiligere Øieblik til at gjøre Gavtyvestreger!

TRINE

Min Ven! hvis ingen anden Betænkning kan dæmpe Dit flammende Mod, saa lad i det mindste mit Rygte være Dig helligt!

74

HANS

Søde Trine! Dit Rygte har ingen ømmere Ven end Hans Mortensen.

TRINE

Slip mig, Forræder! Falskhed er Dit Ord. Du skaaner ikke mit Rygte. Nu husker jeg først paa, at jeg har en Høne at plukke med Dig.

HANS

Naa da?

TRINE

Du gaaer og braller ud i hele Byen det Forholde hvori Du staaer til mig. Det er ikke længer nogen Hemmelighed. Jeg er blameret i Verdens Øine. Jeg er en ulykkelig Pige, maaskee for min Livstid. O I Mænd, I Mænd kunne aldrig bevare nogen Hemmelighed! Kun Qvindens Barm er tro, og taus som Graven.

HANS

Naa Herre Gud, jeg har maaskee fortalt det til et Par af mine Skolekammerater. Naar jeg ikke maatte tale om det, hvad Glæde havde jeg saa deraf?

TRINE

Men der er Maade med alting. Du har snakket saa meget derom, at vi begge ere blevne til en Fabel over Byen. Ja jeg vil ikke skjule det længere for Dig. Hør hvorvidt Følgerne af Din Ubesindighed have bragt os: der er udkommen en Pasquil over os.

HANS

En Pasquil!

75

TRINE

»Hans og Trine, en Scene i Rosenborg Have.« Den staaer i en Nytaarsgave for iaar.

HANS

Naa saa lover jeg Dig da: jeg skal rigtignok smøre den Karl ....

TRINE

Hør ud, det er endnu ikke det værste. Men forleden har de opført den Scene paa et Deklamatorium, og de To som spillede os, skal have lignet os saa livagtig, at enhver kunde tage og føle derpaa, at det skulde være os. Tænk bare, at han, som forestilte Dig, er en gammel Karl der hedder Rosenkilde; han havde meiet sig saadan ud, at han saae ud som en Skoledreng. Fatter Du den hele grændseløse Ulykke af at blive indført paa Theatret saaledes som man staaer og gaaer i det hæderlige Hverdags-Liv?

HANS

Da maa jeg sige, det er skammeligt, at Acteurerne skal have Lov til at gaae og copiere en respectabel Skolediscipel.

TRINE

Herre Jemini! jeg hører nogen gaae med Forstuedøren. *(Hans løber hen og slaaer Døren ilaas)* Hvad gjør Du?

HANS

Jeg slog Døren ilaas. Lad mig nu see at jeg faaer mig vel skjult.

ZIERLICH
(udenfor.)

Luk op!

76

TRINE

Hvad skal vi dog hitte paa?

HANS

Jeg skjuler mig i Kurven.

TRINE

Nei gjør ikke det. Heller i Skabet.

HANS

Som Du vil. *(Trine aabner Skabsdøren.)*

ZIERLICH

Luk dog op, Trine, Du er jo derinde.

TRINE

Jeg søger om Nøglen.

HANS

Farvel, min Trine, farvel! *(omfavner hende)* Faren truer os, en Tordenskye hænger os over Hovedet. For Din Skyld kaster jeg mig i Armene paa denne bælmørke Nat. *(vil gaae ind i Skabet, men standser)* Evig forsoren! hvilken deilig Wiener-Tærte!

TRINE

Skynd Dig, skynd Dig!

HANS

Vi sees igjen! *(omfavner hende, og gaaer ind i Skabet. Trine lukker Skabsdøren til.)*

ZIERLICH

Men Trine, hvorlænge skal jeg staae her?

TRINE

Nu kommer jeg. *(hun aabner Døren for Zierlich.)*

FIRE OG TYVENDE SCENE

HANS i Skabet. TRINE. ZIERLICH

ZIERLICH

Hvad er paafærde her? hvorfor havde Du lukket Døren ilaas?

TRINE

Fordi jeg var allene.

ZIERLICH

Hvem talte Du da med?

TRINE

Jeg har ikke talt med nogen.

ZIERLICH

Jeg har jo tydelig hørt det. Og nu? - Nu hører jeg nogen tale derinde i Kabinettet. Hvem er derinde?

TRINE

Der er ingen anden end Constance.

ZIERLICH

Hvem taler hun da med?

TRINE

Det veed jeg ikke.

ZIERLICH
(lægger Øret til Døren.)

Det er Snedkeren, Trine!

TRINE

Nei ham er det nu bestemt ikke.

ZIERLICH

Hør, Du er en Løgnerske, en Bedragerske. Du 78 er i Ledtog med hende, for at narre os alle tilhobe. Du har lukket Snedkeren ind, derfor var Døren ilaas.

TRINE

Det er saamæn slet ikke sandt.

ZIERLICH

Hør! dersom Du ikke bekjender paa Øieblikket, saa tager jeg Dig og bærer Dig op paa Loftet og lukker Dig inde, til Frue Bittermandel er kommen hjem.

TRINE

Aa det lader De nok vaere.

ZIERLICH

Naa saa skal Du da see ....

(vil gribe hende, hun retirerer hen i Baggrunden.)

HANS
(træder ud af Skabet, spisende paa et stort Stykke af Tærten.)

Hvad behager? Vil De bortføre Trine?

ZIERLICH

Hvad seer jeg!

HANS

De har fornærmet Trine, jeg kræver Dem til Ansvar for Deres ærerørige Talemaader. Min Trines Ære er min. De kalder hende en Løgnerske, en Bedragerske, men hun er ingen af Delene. De selv derimod er en dobbelt Aprilsnar; thi det er Dem, som har bragt Constance ikke blot Brevet fra Snedkeren, men Snedkeren selv, som laae der i Kurven, hvori De troskyldig meente at der var Viinflasker.

79

ZIERLICH

Hvad maa jeg høre! er det sandt?

(løber hen til Kurven og seer ned i den.)

TRINE

Ja siden Hans har fortalt det, saa kan det ikke nytte at skjule det længere.

ZIERLICH

Hør Børn, jeg tilgiver jer To, jeg skal lægge et godt Ord ind for jer hos Frue Bittermandel, men saa maae I heller ikke røbe mig. Har Snedkeren narret mig, skal jeg nu narre ham igjen. Jeg skal dryppe ham i hans eget Fedt. Han skal ikke være ene Hane i Kurven. Jeg lægger mig selv i den, for at være Vidne til hans Samtale med Constance, og for at overrumple og beskjæmme dem begge to. Men Frue Bittermandel og Børnene i Skolen maae ikke vide noget om denne min Nedladenhed i Kurven. Min Gravitet som Lærer vilde lide derunder. Kan jeg stole paa at I vil tie dermed?

TRINE

Det skal vi.

HANS

Det er soret!

TRINE

Men paa det Vilkaar, De sagde.

ZIERLICH

Forstaaer sig. *(aabner Kurven)* Jeg vil dog først trække min Kjole af, for ikke at smudske den. *(trækker Kjolen af og lægger den ind i Skabet)* Saa!

(Gaaer hen ved Kurven, Hans og Trine hjelpe ham ind i den.)

80

FEM OG TYVENDE SCENE

DE FORRIGE. Frøken TRUMFMEIER i Baldragt.

FRØKENEN
(ubemærket af de andre.)

Hvad mon det skal sige? Herr Zierlich staaende i Viinkurven!

ZIERLICH

Her er rigtignok overordentlig smudsigt paa Bunden. Jeg er bange, mine gode Beenklæder tage Skade.

TRINE

Maaskee vi kunde brede noget under.

ZIERLICH

Nei lad os ikke spilde Tiden, jeg sætter mig paa mine Hænder. *(sætter sig ned.)*

FRØKENEN

Nu har jeg seet det med!

ZIERLICH

Luk saa Laaget til, I To!

FRØKENEN

Jeg maa sandelig skjule mig, og lure paa hvad dette skal blive til.

(springer ind i Skabet og titter ud ad Døren paa Klem.) (Hans og Trine lukke Laaget paa Kurven.)

81

SEX OG TYVENDE SCENE

DE FORRIGE. CONSTANCE. Strax efter: SIGFRID

CONSTANCE
(med et hvidt Forklæde i Haanden, bliver staaende i Døren og seer ud i Stuen.)

Nei her er ingen uden Børnene; kom nu gesvindt.

SIGFRID
(kommer.)

Skal jeg da nu gaae min Vei?

CONSTANCE

Det er den høieste Tid.

SIGFRID

Det er Skade, Herr Zierlich ikke er her, saa kunde han besørge mig ud i Kurven, ligesom han besørgede mig ind.

CONSTANCE

Spot ikke! Han kan let komme førend vi ønske det, han er vist ikke langt herfra.

TRINE

Nei det tør jeg nok love for.

CONSTANCE

Du kan ikke komme herfra paa en nemmere Maade end den jeg har sagt Dig. Du bærer denne Kurv udaf Huset; min Tante har befalet mig at lade den bringe hen til Madam Rar. Det vil ingen Opsigt gjøre hos Tjenestefolkene, naar de see Dig gaae ud herfra i dette Ærinde. See, her er et Forklæde, det tager Du paa for at ligne en Bodsvend.

SIGFRID

Men det vil dog være paafaldende for Tjenestefolkene at see mig gaae ud af Huset, naar de ikke har seet mig gaae ind.

CONSTANCE

Det siger intet, de vil tænke, at Du er gaaet herind i et Øieblik, da de ikke passede paa Døren. Jeg skal selv følge med og betrygge Din Vandring lige til Gadedøren.

SIGFRID

Nu vel, det er ikke værdt at betænke sig længe. Bind mig da dette Skjærf om Livet; det er et Elskovspant, som jeg beholder til vi sees igjen. *(hun binder ham Forklædet om, han gaaer hen til Kurven)* Hør, veed Du hvad? Jeg tager Kurven paa Nakken, jeg seer der er Remmer i den, den er jo desuden tom.

CONSTANCE

Gjør som Du vil, men skynd Dig bare at komme bort.

SIGFRID

Du holder slet ikke af mig, Du længes bare efter at jeg skal gaae min Vei.

CONSTANCE

Hvor kan Du sige det? Men her er intet Øieblik at spilde.

SIGFRID

Og saa giver Du mig ovenikjøbet en Kurv med til Afsked, det er et slemt Tegn.

CONSTANCE

Nei jeg giver Dig ingen Kurv, det er jo Din egen Postvogn.

83

SIGFRID

Ja det er da endelig ogsaa sandt. Naa, Courage! Ligesaagodt springe som krybe i det. *(løfter paa Kurven, men slipper den igjen)* Hille en Ulykke, hvor den er svær! Jeg troede den var tom, siden jeg selv laae i den.

CONSTANCE

Bie lidt, lad os see hvad det er.

TRINE

O det er intet andet end en lille Møllesteen, som min Moder har kjøbt af Verten her i Huset, til sin ny Mølle paa Farimagsveien, og den har nu Verten lagt i Kurven, for at hun kunde faae den tilbragt med det samme.

SIGFRID

Naa i Guds Navn da! Det er rigtignok forbandet haardt at gaae her og slæbe sig ihjel paa en Møllesteen. - Hør veed Du hvad, Constance, lad os tage Stenen ud og læg Du Dig selv i Kurven, saa bærer jeg Dig hemmelig bort, og saa lade vi os vie af en Præst.

CONSTANCE

Aa Du er ikke rigtig klog! For Guds Skyld, gaae Din Vei og nøl ikke længere.

SIGFRID

Der har vi det, det er som jeg siger, Du holder slet ikke af mig; dersom Du havde Kjærlighed saa havde Du ogsaa Mod.

CONSTANCE

O spøg nu ikke til urette Tid!

84

SIGFRID

Det er mit ramme Alvor.

CONSTANCE

Farvel, jeg gaaer min Vei.

SIGFRID

Naa saa giv mig da et Kys til Afsked.

CONSTANCE

Stille! siig ikke saadant noget naar Børnene høre derpaa.

SIGFRID

Tomme Udflugter! Du holder ikke af mig, det er Tingen! og her skal jeg gaae som en Nar og slæbe mig fordærvet paa den forbandede Møllesteen.

CONSTANCE

Dersom Du har mindste Godhed for mig, saa gaae, medens det endnu er Tid.

SIGFRID

Vil Du da kysse mig?

CONSTANCE

Hør nu bliver jeg vred, jeg har eengang sagt Nei, jeg lader mig ikke tvinge.

SIGFRID

Farvel!

(stikker Armene gjennem Remmerne paa Kurs ven og tager den paa Nakken.)

CONSTANCE

Farvel, Sigfrid!

85

SIGFRID
(paa Veien til at gaae.)

Du seer mig aldrig meer!

CONSTANCE

Hvad siger Du?!

SIGFRID

Saadan som Du her seer mig, gaaer jeg lige ud paa Langebro og springer i Vandet; min Møllesteen skal nok trække mig tilbunds.

CONSTANCE

For Himlens Skyld!

ZIERLICH
(stikker Hovedet ud mellem Laaget og Kurven, men kan ikke faae Laaget høiere op, formedelst Remmerne, som gaae over det.)

Hei, hei! Gevalt!

SIGFRID

Hvad er det?

CONSTANCE

Herr Zierlich!

SIGFRID

Zierlich, hvor er han?

ZIERLICH

Bag ved Dem, gode Herr Møller!

SIGFRID

Bag ved mig? *(dreier sig flere Gange rundt)* Jeg seer intet.

CONSTANCE TRINE HANS
(med Skoggerlatter.)

I Kurven!

86

SIGFRID

Hvorledes? Det er Dem som er Møllestenen?

ZIERLICH

Lad mig bare komme ud inden De springer i Vandet.

SIGFRID

Nei har jeg Dem eengang fat, saa skal De saamæn ikke slippe. Naar jeg tager mig selv af Dage, saa vil jeg i det mindste have den Trøst, at min Rival følger med.

ZIERLICH

O jeg skal aldrig rivalisere med Dem!

SIGFRID

Ja det er en anden Sag. Vil De afstaae fra alle Pretentioner paa Constance?

ZIERLICH

Ja, ja, ja i Pokkers Skind og Been!

SIGFRID
(i det han sætter Kurven ned.)

Godt! saa er De reddet. Seer De, jeg var saa vis paa, at De vilde finde Dem i Billighed, at jeg allerede for længe siden har opsat Deres Løvte skriftlig, for at præsentere Dem det ved een eller anden passende Anledning. Her er det. *(tager et Papiir frem)* Vil De behage at underskrive.

ZIERLICH

Ja lad mig bare komme ud, jeg kan jo dog ikke skrive i Kurven.

87

SIGFRID

Aa De kan nok faae en Haand ud af Aabningen. Dyp en Pen, lille Trine.

ZIERLICH

Jeg skriger paa Hjelp.

SIGFRID

Gesvindt, bind Kurven til, og lad os kaste den ud fra Loftsluen.

ZIERLICH

Nei giv mig Pennen.

TRINE
(bringer ham en Pen.)

Vær saa god.

ZIERLICH
(skriver.)

Saa! maa jeg nu komme ud?

SIGFRID
(tager Papiret.)

Med Fornøielse. *(aabner Kurven, Zierlich kryber ud.)* Naa saa tænker jeg, vi vil begge blive ilive og lade de Sterbens-Griller fare.

ZIERLICH

O hvor jeg er bleven tilrakket! Mine gode Beenklæder, mit gode Kalvekryds, hvor det seer ud!

SIGFRID

Ja det er egentlig det værste af det hele; thi Pigen havde De dog aldrig faaet.

88

HANS

Jeg gratulerer, Herr Zierlich!

ZIERLICH

Hvortil?

HANS

Til at De tredie Gang er bleven Aprilsnar.

(Man hører nogen tale i Forstuen.)

CONSTANCE

Der er nogen! Sigfrid, gaae ind i mit Kammer.

TRINE

Skjul Dig, Hans!

ZIERLICH

Min Kjole!

(Constance og Sigfrid gaae ind i Kabinettet. Hans og Zierlich løbe hen til Skabet, Frøkenen slaaer Skabsdøren i.)

HANS

Det er lukket.

ZIERLICH

Min Kjole! *(Hans springer i Kurven.)* Hvor skal jeg hen? *(Vil løbe ind ad Døren tilhøire)* Den er ogsaa lukket. *(Banker paa Døren tilvenstre)* Lad mig komme ind. *(Løber hen til Kurven)* Gaae ud, Dreng, lad mig komme i Kurven.

HANS
(reiser sig.)

Nei saa Skam om jeg gjør, enhver er sig selv nærmest; jeg synes at De kan have faaet nok af den Fornøielse.

(sætter sig ned, og slaaer Laaget til.)

89

ZIERLICH

Jeg faaer krybe under Bordet.

(kryber under Bordet paa venstre Side i Forgrunden.)

TRINE

Da vil jeg saamæn ikke blive her allene og tage imod alle Skjændene. *(aabner Laaget paa Kurven.)* Hans, er der ikke Plads til mig i Kurven?

HANS

Jo, Trine, for Dig viger jeg gjerne Pladsen.

(springer ud, og lader Trine krybe i Kurven, selv lægger han sig under Klaveret, og støtter sig med Ryggen mod Kurven, og falder i Søvn om lidt.)

SYV OG TYVENDE SCENE

ZIERLICH. Frøken TRUMFMEIER, HANS og TRINE, alle skjulte. Frue BITTERMANDEL og en TJENESTEPIGE træde ind ad Døren i Baggrunden.

FRUEN

Gud hjelpe mig! hvordan hænger det sammen?

PIGEN
(grædende.)

Her maa have været en Tyv og stjaalet baade Dyr og Harer og Østers og Æbler og Viindruer og hele Klatten ud af Forstuen.

FRUEN

Men hvorfor har I uforskammede Tøser ikke passet bedre paa?

90

PIGEN

Ak Fruen kan troe, det er et heelt Complot! der kom en Steen igjennem Vinduet, og saa foer vi allesammen ud paa Gaden, for at gribe ham, som havde kastet den, og i den Tid maa Tyven have seet sit Snit.

FRUEN

Jeg ulykkelige Menneske! Og mine Fremmede, som jeg kan vente hvert Øieblik! Men hvor er da Constance? Hvor er Trine? Er Herr Zierlich endnu ikke kommen, og har ingen seet Frøken Trumfmeier? *(Pigen gaaer grædende bort.)* Ja naar Katten er ude, spille Musene paa Bordet.

OTTE OG TYVENDE SCENE

DE FORRIGE undtagen Pigen. FUGTEL, TENNEMANN, SIMON og VINKE komme, den ene efter den anden.

FUGTEL

Ak gode Frue! der er indtruffet slemme Forhindringer. Jeg har faaet Ordre af Herr Chirurgussen at tage om en Time ud til Brøndshøi, for at aarelade en Barselkone, og sætte en Pige en Igle. Jeg kan ikke spille iaften. Kink har ogsaa faaet Forfald. Hans Moder er bleven syg, og nu maa han vaage inat i hendes Sted paa almindelig Hospital. Og af de to Studiosusser Chirurgiæ har han som spiller Violin, ogsaa Forhindring. Han spilte igaar i en Concert i Frue Planes Institut, og der kom en drukken Dilettant hen til ham og slog ham paa Snuden, hvorpaa han slog igjen og kom i saadant Slagsmaal, at han idag maa holde Sengen. 91 Men den anden, som spiller Contrabas, har sagt, at han skulde have den Ære at komme.

FRUEN

Aa han kan gaae Fanden i Vold med alle de andre! Hvad kan Contrabassen hjelpe mig, naar de andre Instrumenter blive borte? Saa gaaer da ogsaa min Concert i Skuddermudder!

TENNEMANN
(kommer haltende ind, med indbunden Arm og en Krykkestok.)

Kors! hvad før Olycka! Min Fru, inte kan jeg føre Balen op iafton. Vil Ni see hur jag er miserabel. Der kom en Vagn og kjørte paa mig og rev mig om.

FRUEN

O det er lige meget, her bliver dog intet Bal iaften.

SIMON
(kommer syngende.)

»Din Tante Tæl til ti, din Tante Lene.« Ja det skal min Seel nok gaae. Jeg har evet mig den ganske Dag.

FRUEN

Feiler De da ikke ogsaa noget?

SIMON

Nei jeg er min Seel saa frisk som en Fisk.

VINKE
(kommer løbende.)

Her bringer jeg Ole Colonne.

92

FRUEN

I kan for min Skyld gjerne gaae hen og hænge jer allesammen; thi her bliver hverken Bal, eller Concert eller Souper.

DE ANDRE

Hvorledes?

VINKE

Og de Fremmede komme allerede op ad Trappen.

FRUEN

O Gud hjelpe mig! De Fremmede!

TENNEMANN

Damerne staae her utanfør og drage Støvlerne af og tage Balskor paa.

SIMON

Ja jeg gik min Seel en ganske Menge Damen, Herren og Kinder forbi.

(Tummel udenfor.)

FUGTEL

Der er de.

FRUEN

Naa nu gjelder det at holde Ørene stive.

93

NI OG TYVENDE SCENE

DE FORRIGE. CHOR af PIGER og DRENGE med deres Forældre og Paarørende, alle i Baldragt. Madam RAR

meget pyntet. EN MADAME.

Mel. Pausevalsen.

CHOR
God Aften, god Aften! nu har De os da.

FRUEN
Velkommen hertil!
(afsides.) Gid de var vel herfra!

CHOR
Vi takke Dem skyldigst for Invitation.

FRUEN
Jeg beer. ingen Aarsag!
(afsides.) O min Confusion!

CHOR
Hør!
Nu vi gratulere den Frue saa bold.

FRUEN
Jeg takker Dem.
(afsides.) Gid de var Fanden i Vold!

CHOR
Gid mangen en Dag De som denne maae ha'!

FRUEN
Jeg takker ærbødigst!
(afsides.) Gud frie mig derfra!
Hør!
Jeg haaber at ei De min Ringhed forsmaaer.

CHOR
Vist ikke! vi tage hvad Huset formaaer.

FRUEN
Det bliver kun tarveligt, det maae De troe.

CHOR
Det siger De stedse; vi kjende Dem jo!
Hør!
Gjør ei Complimenter, vi lide det ei,
Det sømmer sig ikke for Fruen, o nei!
Vi veed dog, vi faae her iaften lidt Mad,
De pleier at rutte med Kruus og med Fad.
Hør!
Naar Tonerne kalde til Dandsen os op,
Saa glædes vi alle med Sjæl og med Krop.

EN MADAME
(med en lille Pige ved Haanden.)

Ak min gode Frue Bittermandel! der paaligger mig en høist sørgelig Pligt at opfylde. Som Moder til dette klodsede Barn er jeg nødt til at være, ikke blot hendes, men alle Børnenes Talsmand i et overmaade ubehageligt Anliggende.

FRUEN

Hvad mener De, gode Madam? Tal De kun uden Forbeholdenhed. Idag er jeg forberedt paa al Slags Confusion og Malheur.

MADAMEN

Malheur! ja det er det rette Ord, saadan Malheur kan ikke komme uden fra Fanden selv, som er det

Ondes Fader.

FRUEN

Ja det har De saa vist Ret i.

MADAMEN

Saa Fruen veed hvad det er?

95

FRUEN

Jeg veed hvad Malheur jeg selv har havt idag, og hvorfor jeg er nødt til at gjøre Selskabet en Undskyldning.

MADAMEN

Det træffer sig besynderligt, thi Selskabet, i det mindste Ungdommen deraf, har en Undskyldning at gjøre Dem.

FRUEN

O jeg beder Dem, De har saamæn intet at undskylde.

MADAMEN

Jo saamæn har vi saa.

FRUEN

Nei saamæn har De ikke.

MADAMEN

Jo gu har vi saa, vil De nu bare høre. Vi havde kjøbt et Sjal til 70 Rdlr. ....

FRUEN

Ja det veed jeg.

MADAMEN

Veed De det?

FRUEN

Ak nei, jeg fortalte mig, jeg vilde sige, det er ikke noget som behøver at undskyldes. Et Sjal til 70 Rdlr. er meer end godt nok til mig, jeg forlanger intet dyrere, jeg er ikke saa stor paa det.

MADAMEN

Ak ja, Frue, men De faaer det ikke.

96

FRUEN

Ikke det?

MADAMEN

Nei hør bare. Børnene trak Lod om hvem af dem der skulde overrække Dem Sjalet tilligemed et af Herr Zierlich forfærdiget Digt i denne Anledning. Loddet traf min keitede Karoline, og tænk engang, saa kaster den tossede Tøs *(hun brister i Graad)* baade Sjal og Digt i Rendestenen. Dit vanartige Barn!

(Barnet græder.)

FRUEN

Naa paa den Maade er vi da qvit; thi jeg maa til Gjengjæld sige Dem, at vor hele Aftensmad er bleven stjaalen, og at næsten alle mine Dilettanter have faaet Forfald, saa vi faae hverken Mad eller Concert eller Bal.

ALLE

Aa!

BØRNENE

Sikke noget!

(de græde.)

FRUEN

Naa græd ikke, I Guds Unger, græd ikke! Nu skal I faae Kage. *(vil aabne Skabsdøren)* Den er slaaet ilaas. Hvis jeg nu ingen Nøgle har, saa kan jeg ikke engang skaffe jer Kage. *(søger)* Alting er ogsaa ligesom forhexet idag. - Her er den, nu skal I see Løier. *(aabner Skabet, Frøken Trumfmeier træder ud, holdende Tørklædet for Ansigtet)* Hvad seer jeg!

97

BØRNENE

Frøken Trumfmeier!

FRUEN

Hvad gjør De derinde?

FRØKENEN

O jeg er saa undseelig. Jeg vil sige Dem Sandheden, mit Skobaand var gaaet op, og saa gik jeg ind i Skabet for at binde det, og saa kom der een og slog Døren i. Af Skamfuldhed turde jeg ikke raabe paa Hjelp.

BØRNENE

Kage, Frue Bittermandel!

FRUEN

Nu skal I faae den, I smaa Lam! *(gaaer ind i Skabet og faaer Zierlichs Kjole i Haanden)* Men hvad er det?

BØRNENE

Herr Zierlichs Søndagskjole!

MADAM RAR

Hvad gjorde De med den, min bedste Frøken?

FRØKENEN

O jeg har slet ikke seet den!

MADAMEN

Det er meget ubehageligt for Dem, saaledes at findes indelukket med en Mandfolkekjole.

FRUEN

I skal ikke tale derom, Børn!

98

FRØKENEN

Jeg forgaaer af Bludsel.

SIMON

Ei was! den Kjole kan imin Seel ikke skade Deres gode Renommee.

BØRNENE

Kage, Frue Bittermandel!

FRUEN

Naa nu skal jeg hente den. *(gaaer ind i Skabet, og kommer ud med Fadet, som er næsten tomt)* Hvad seer jeg! ogsaa dette! Herre Gud, Frøken! hvorfor har De spiist den Kage?

FRØKENEN
(brister i Graad.)

Jeg skulde have spiist Kagen! Hvor kan De sige mig saadant noget i mit aabne Ansigt! Jeg har ikke seet den, ikke tænkt paa den. Jeg veed ikke hvem der har været ifærd med den.

FRUEN

Nei saadan Confusion har jeg aldrig seet Mage til. Der, Børn, har I Resten. *(Børnene spise Kagen)* Men hvor er Constance? Hvor er Herr Zierlich? Hvor er Trine? Der maa jo dog nogen af dem vide Besked. *(raaber ved Kabinetsdøren)* Constance, er Du der? - Hvor Pokker kan hun være? Jeg vil hente min Hovednøgle.

99

TREDIVTE SCENE

DE FORRIGE. CONSTANCE. Strax efter: SIGFRID

CONSTANCE

Jeg vil spare Dem Uleiligheden, Tante.

FRUEN

Hvad for noget! Hvorfor lukket inde? *(vil gaae ind i Kabinettet, men standses i Døren af Sigfrid)* Ah! *(hun er nær ved at falde i Besvimelse, Sigfrid griber hende og fører hende hen til en Stol.)* Dette Slag var det værste.

MADAMEN

Min gode Frue Bittermandel, dette er et saare slet Exempel for Børnene. Er der ikke bedre Orden i Deres Institut?

FRUEN

Ak min bedste Madam! Jeg veed hverken ud eller ind. *(til Constance.)* Din uforskammede Tøs! Jeg har jo forbudet Dig at see denne forbandede Snedker. Du veed, jeg har bestemt Dig for Herr Zierlich, og saa ....

SIGFRID

Herr Zierlich har givet sit Samtykke. Vil De behage at læse. *(giver hende Papiret)* Der kan altsaa intet være i Veien for Constances og min Forbindelse. Jeg er Snedker, og sidder i en god Næring.

FRUEN

Men jeg begriber ikke .... Dersom blot Herr Zierlich var tilstede.

100

FRØKENEN

O ham kan De snart faae itale. Han ligger under Bordet.

BØRNENE

Under Bordet! *(De løfte Bordteppet op)* Herr Zierlich under Bordet!

(Zierlich kryber ud. Børnene huje og klappe i Hænderne.)

MADAMEN

Min gode Frue Bittermandel! Jeg maa tilstaae, det gaaer besynderligt til i Deres Institut. Læreren under Bordet og i Skjorteærmer!

ZIERLICH

Lad mig faae min Kjole!

(trækker den paa. Børnene lee.)

FRUEN

Det bliver min Død!

MADAM RAR

Naa trøst Dem, vi faae vel Sammenhængen at vide.

FRUEN

Herr Zierlich, erkjender De dette Dokuments Gyldighed?

ZIERLICH
(med lang Trækken paa Ordene.)

Hm, ja ....

SIGFRID
(afsides til Zierlich.)

Dersom De ikke strax siger Ja, saa fortæller jeg Deres Eventyr i hele Skolens Nærværelse. Saa 101 bliver De til Nar for Børnene, til Foragt for Forældrene, og Deres hele Løbebane er lukket for Dem.

ZIERLICH

Ja Frue, jeg vedkjender mig Dokumentet.

SIGFRID

Nu, saa er da intet i Veien.

SIMON

Hør Frue, De kan unter diese Umstånde min Seel ikke gere noget bedre end at gifte de to med hinanden. Han var jo indelukt med hende po hendes Kammer.

FRUEN

Saa gifter jer da, og jo før jo heller, for at jeg kan blive den Møie qvit at passe paa saadant et Pigebarn.

SIMON

Her er min Seel passeret artige Ting idag. Jeg denker, vi vil nu alle sætte os ned, og lade enhver plaidere sin Sag, for at vi kan here hvordan det er tilgaaet. Men jeg vil sige Dem noget, Frue! Lad De ferst sætte en par Flasker Viin for os po Bordet.

FRUEN

Med Fornøielse; men jeg er saa mat, at jeg knap kan reise mig. Hvem vil tage et Par Flasker henne i Kurven?

MADAM RAR

Det vil jeg gjøre, min gode Frue! *(aabner Laaget paa Kurven.)* Nei hvad er det?

102

FRUEN

Er maaskee Vinen ogsaa stjaalen?

MADAM RAR

Trine ligger og sover i Kurven.

(Adskillige løbe derhen, og see ned i Kurven.)

FRUEN

Hvad for noget!

MADAM RAR
(raaber.)

Trine da! - Hun sover som en Steen. Vil De bare see!

(Madam Rar og de Omstaaende frække Kurven ud paa Gulvet, og løfte den halv iveiret, saa at man seer Trine ligge i den. Ved denne Bevægelse falder Hans baglænds om, og de vaagne begge To op.)

TRINE

Hvad var det?

HANS

Hvad var det?

MADAM RAR

Nei nu gaaer det for vidt.

(synker ned paa en Stol.)

FRUEN

Aa Gud hjelpe mig!

(Trine, som halv er trillet ud af Kurven, reiser sig og staaer ud; Hans reiser sig ligeledes.)

103

MADAM RAR

Nei nu bliver det altfor galt, Frue Bittermandel! De har med Haand og Mund lovet mig, at Hans Mortensen aldrig meer skulde komme her, og nu ligger han der og sover ved Siden af min Trine.

FRUEN

Det sidste var det værste.

TENNEMANN

Kors bevars! Dette her er mycke oanstændigt.

TRINE
(gnidende sine Øine.)

O det er da forskrækkeligt! det er allerede høilys Dag! Vi have sovet fra hele Ballet.

MADAM RAR

Jeg tager Trine ud af Institutet.

MADAMEN

Og jeg Karoline.

FORÆLDRE
(imellem hinanden.)

Og jeg Marie, Lise, Sophie, Christiane, Rikke.

SIGFRID

O nei for alting! forhast Dem ikke, ihvad De saa gjør! Om der ogsaa - hvad jeg ikke tvivler paa - findes mangt et Institut, hvori der hersker en strængere Orden end i dette, saa maa De dog betænke, at ogsaa her var det kun tilfældige Aarsager som frembragte den hele Confusion, og fremfor alt ikke glemme at den første April tillader et muntert og lystigt 104 Spøg, hvis Hensigt ingenlunde var at saare nogen enkelt. De har seet, mine Herrer og Damer, hvad Huset formaaer. Jeg raader Dem til at gaae hjem, spise til Aften, sove, og imorgen betænke hvad De vil foretage med Deres Børn. Imidlertid har Frue Bittermandel den Ære at indbyde Dem til mit Bryllup, hvis Datum nærmere skal blive Dem tilkjendegivet. Vi vil da stræbe ved god Beværtning, Concert og Bal at oprette hvad som idag er blevet forsømt.

MADAMEN

Til deri Tid kan Sjalet blive vasket og tørret.

ZIERLICH

Mit Digt ikke at forglemmel

ALLE

Godt! Det er et Ord.

SLUTNINGS-SANG

Mel. Du Puys Fastelavnsvise: Sorgen og Glæden følges ad.

SIGFRID
Skjæbnen har havt os lidt til Nar.
Gik det ei her som tidt det pleier?
Hvo kun sit Maal for Øie har,
Stadig, men blind derom sig dreier.
Livet selv, under Graad og Smiil,
Ligner en flygtig, kort April.

CHOR
Livet etc.

105

CONSTANCE
Her i vor Skole prøved vi
Hvad man i Livets Skole vover.
Meget man opnaae kan deri,
Sjelden dog det som Skolen lover.
Kort er Livet, men Kunsten lang,
Livet er selv en Skolegang.

CHOR
Kort etc.

ZIERLICH

Amor idag sit Abespil
Driver med mig, det kan jeg tænke.
Men jeg paa ham mig hævne vil,
Tager en rig og gammel Enke.
Der behøver man ei hans Piil,
Narrer ham selv tilsidst April.

CHOR
Der etc.

FRØKENEN
Da jeg var Barn, jeg ønskte tidt:
Gid jeg var stor, og fri for Skolen!
Skolen jeg blev dog aldrig qvit;
Lidet kun hjalp mig Silkekjolen.
Rundt man trasker den Dag saa lang;
Hele det Liv er Skolegang.

CHOR
Rundt etc.

FRUEN
Dem, hvis Geburtsdag Skuddag var.
Tidt jeg beklaget har, de Stakler!
Slem er den Dag i Februar,
Tænder kun faa Geburtsdagsfakler.
Værre rammer dog Skjæbnens Piil
Alle som fødtes i April.

106

CHOR
Værre etc.

HANS
Mangen en Lærdom gaaer caput;
O! men dog ei den Aandsbespiisning.
Som jeg i Fruens Institut
Fik ved den indbyrdes Undervisning.
Blier man gammel og stor og lang,
Glemmes dog ei den Skolegang.

CHOR
Blier etc.

TRINE
(til Publikum.) Livet er kort, og Kunsten lang.
Men naar man er i Barndoms Dage,
Kan det ved flittig Skolegang
Lykkes, engang Dem at behage.
Hvis mig lønner et Bifaldssmiil,
Narredes jeg dog ei April.

CHOR
Hvis etc.

107